

Täysistunto

Keskiviikko 10.11.2021 klo 14.00—17.58

7. Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2021 neljänneksi lisätalousarvioksi

Hallituksen esitys HE 209/2021 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Anu Vehviläinen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 7. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan enintään 2 tuntia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja.

Hyvät edustajat, tässä vaiheessa huomautan siitä, että täällä on aika kova mutina tällä hetkellä menossa, joten jos on sisäisiä palavereita, niin pyydän pitämään niitä tämän salin ulkopuolella. — Keskustelu, ministeri Saarikko, olkaa hyvä.

Keskustelu

14.09 Valtiovarainministeri Annika Saarikko (esittelypuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa puhemies! Tämän vuoden neljäs lisätalousarvioesitys kertoo talouden hyvästä vauhdista juuri tällä hetkellä. Me olemme nousemassa koronakuopasta nopeasti, ja luottamus talouteen on edelleen vahvaa niin kodeissa kuin yrityksilläkin. Ainakaan vielä rahapolitiikkaa kiristävä kustannuskierre ei näyttäydy välittömänä uhkana, mutta inflaation kehitystä on syytä seurata. Bruttokansantuotteen ennustetaan kasvavan meillä ensi vuonna 2,9 prosenttia. Euroopassa kasvuvauhti on muutoinkin kova.

Miten hyvä taloustilanne näkyy tässä neljännessä lisätalousarvioesityksessä? No se näkyy siten, että miljardit siirtyvät niin sanotusti viivan oikealle puolelle: alijäämä pienenee eikä kasva tämän myötä. Talous on toipunut siis odotettua nopeammin ja odotettua paremmin. Tämän vuoden alijäämä on nyt noin 12,2 miljardia, ja velkaa otetaan arviolta 11,7 miljardia — edelleen toki suuret summat mutta pienemmät kuin alun perin arvioimme. Verotuotot lisääntyvät 1,5 miljardilla ja menot pienenevät noin 250 miljoonalla. Käänteeseen suuntaan on tapahtunut.

Menot pienenevät siitäkin huolimatta, että lisätalousarvio sisältää edelleen merkittäviä koronakustannuksia: Hallituksen esittämään viidenteen kustannustukeen varataan 100 miljoonaa euroa. Veikkauksen tämän vuoden kompensatio — siis kompensatio tälle vuodelle täysimääräisesti Veikkauksen vähenevästä tuloutuksesta — vaatii 40 miljoonan euron lisäystä, jotta eduskunnan jo hyväksymä kompensatiotaso voidaan toteuttaa, eli Veikkauksen tilanne oli siis vielä ennakoituakin huonompi. Lisäksi maakuntien lentoyhteyksien turvaamiseen korona-ajan keskellä ja sen jälkeen ehdotetaan lähes 14 miljoonaa euroa. Kuluyhteyksien turvaaminen eri puolille Suomea on hallitukselle tärkeää.

Myös poliisin määrärahoja lisätään yli 30 miljoonaa euroa toiminnan turvaamiseksi — tämä eduskunnalle mainittakoon, kun asia on ollut täällä paljon esillä. Samalla sisäminis-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 131/2021 vp

teriö ja valtiovarainministeriö käynnistävät yhteistyössä ulkopuolisen selvityksen poliisin määrärahojen käytöstä ja määrärahojen riittävyyteen vaikuttavista tekijöistä. Selvitys luovutetaan ministeriöille tammikuun lopussa.

Arvoisa puhemies! Vaikka lisätalousarvio sisältää edelleen isoja koronamenoja, me olemme siirtymässä uuteen vaiheeseen. Käynnissä oleva kasvupyrähdys liittyy patoutuneen kysynnän purkautumiseen. Sukanvarteen jemmattua otetaan nyt käyttöön. Rokottaminen on edennyt, ja liiketoiminnalle asetettuja rajoituksia on purettu. Suomea on avattu, ja avoimena sen olisi hyvä myös pysyä.

Myös talouspolitiikassa on laitettava uusi vaihe päälle. Meidän on kyettävä uudistumaan niin, että pystymme luomaan edellytykset positiiviselle kasvun kiertelle. Se on oleellista suomalaisten ja Suomen edun kannalta. [Timo Heinonen: Kuulitteko, demarit?] Näivettyminen ja nuupahtaminen uhkaa, elleimme me rakenna kasvua kestäväälle pohjalle.

”Pyrähdys” on kuvaava sana tälle talouden nopealle suhdannekäänteelle. Se ei peitä alleen talouden tylsää tosiasiaa: menot ja tulot eivät ole olleet tasapainossa käytännössä yli kymmeneen vuoteen. Lompakkomme ei meinaa riittää hyvinvointimme vaateisiin, vaan lasten säästöpossukin on jatkuvassa käytössä. Veronmaksajien lisäeurojen tarve kasvaa edelleen julkisessa taloudessa. Paineet taloudessa lisääntyvät lähitulevaisuudessa erityisesti kulutusmenojen osalta väestön ikääntymisen johdosta. Kaikista on luvattu pitää huolta — niin lapsista, nuorista, perheistä kuin ikääntyivistäkin — ja tästä lupauksesta me haluamme pitää kiinni. Samaan aikaan kasvavat myös investointitarpeet muun muassa tutkimus- ja kehitystoiminnan, vihreän siirtymän ja isojen liikennehankkeiden vuoksi.

Ratkaisuksi tarjotaan toisesta ääripäästä huoletonta lisävelkaantumista ja toisesta ääripäästä mittavia leikkauksia. Vahvan, pitkäjänteisen ja kestävän kasvun saavuttaminen vaatii kuitenkin laajempaa työkalupakkia. Selvää on, ettemme me voi velkaantua loputtomasti, mutta samalla kun karsimme menoja, on huolehdittava talouskasvun edellytyksistä. Talouspolitiikka ei ole joko—tai, se on valinnoiltaan sekä—että. Ei pidä myöskään unohtaa sitä, että kestävä julkinen talous ei ole itseisarvoinen päämäärä vaan väline hyvinvointiyhteiskunnan säilyttämiseksi pidemmällä aikavälillä — siis ei päämääränä kestävä julkinen talous vaan välineenä kestävä julkinen talous hyvinvointiyhteiskunnan säilyttämiseksi.

Arvoisa puhemies! Suhde velkaantumiseen on ollut esillä laajasti viime aikoina, myös kansainvälisessä keskustelussa. Euroopassa velkakeskustelu kietoutuu EU:n jäsenvaltioiden talouspolitiikan yhteensovittamiseen, korona-ajan elvytykseen sekä vihreän siirtymän vaatimiin investointeihin. Me olemme Suomessa yhä sitä mieltä — ja toivottavasti myös yhtä mieltä siitä — että puolustamme näkemystämme talouspolitiikan pelisääntöjen tärkeydestä ja niiden noudattamisesta. Sääntöjä ei voida laatia kaikkein velkaantuneimpien maiden ehdoilla. Tämä on näkemys siitäkin huolimatta, että koronakriisin jälkeen esimerkiksi velkakriteerin saavuttaminen on meille itsellemmekin haasteellista. Samoin kuin EU:ssa myös meillä kotimaassa talouspolitiikan pitkän linjan pelisäännöt ovat joutuneet koronakriisissä joustamaan. Joustovara on kuitenkin nyt käytetty loppuun, sillä hyvinvointiyhteiskuntamme rahoittaminen myös tulevaisuudessa edellyttää selkeää polkua kohti vakaata julkista taloudenpitoa. Se tarkoittaa valintoja, vaikeitakin mutta ei mahdottomia. Mahdottomana pidän vaihtoehtoa, jossa velkaannumme pysyvästi, ilman näkymää paremmasta huomisesta.

Arvoisa puhemies! Kuten edellä totesin, tärkein keino julkisen talouden tasapainottamiseksi pitkällä aikavälillä on kestävän ja vahvan talouskasvun edellytyksistä huolehtiminen. Emme voi tyytyä meille ennustettuun pitkän aikavälin prosentin—puolentoista kasvu-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 131/2021 vp

uraan. Se tarkoittaisi väistämättä negatiivista kierrettä 2010-luvun tapaan ja hyvinvointiyhteiskunnan palveluiden ja rahoitusperustan rapautumista. Sitä en halua. [Ben Zyskowiec: Puhuteko pääministeri Marinille tällä hetkellä?] Hallitus on sitoutunut valmistelevaan julkisen talouden kestävyystiekartan sekä linjaamaan sen tavoitteisiin johtavista toimenpidekokonaisuuksista ja toimista ensi kevään kehysriihen mennessä. Kestävyystiekartta on käytännön polku kohti kestävä julkista taloutta pitkällä aikavälillä. Tässä kasvun edellytykset ovat keskiössä.

Mitä sitten vahvalle, pitkäjänteiselle kasvu-uralle pääseminen edellyttää? Tärkeimpänä pidän sitä, että me ymmärrämme kasvun nojaavaan maakuntiin ja koko Suomeen. Alueilla syntyy elinvoimaa uusilla ideoilla, ahkeruudella, osaamisella ja luonnonvarojen kestävä käytön turvin. Yritteliäisyys on kasvun ydin. Osaamista tarvitaan koko Suomeen. Tämä näkyy myös hallituksen korkeakoulupolitiikan suunnassa. Ollaanko täällä myös oppositiossa samaa mieltä koulutuksen alueellisesta merkityksestä? [Sanna Antikainen: Voi kun keskusta voisi vaikuttaa!]

Kasvu edellyttää rohkeutta ja kykyä uudistua, myös vaikeissa asioissa. Tällaisia päätöksiä me tarvitsemme työllisyyden lisäämiseksi niin etuuksien uudistamisen kautta, koulutusta kohdentamalla kuin työperäistä maahanmuuttoa helpottamalla. Työlle pitää löytyä tekijät. Kasvu syntyy työnteosta. Kasvu edellyttää investointeja tutkimus- ja kehittämistoimintaan niin valtiolta kuin yrityksiltäkin. Valtio on ensisijaisesti edellytysten luoja ja hyvän toimintaympäristön tarjoaja, mutta tietenkin myös valtion taloudellista panosta tarvitaan. Ennakoitavuus eli pitkä sihti on tässä tärkeintä yksityisen rahoituksen kannalta. Kasvu edellyttää myös tarkkaa priorisointia ja puntarointia eri investointikohteiden välillä: minkälaisilla toimilla palvelemme isänmaan etua parhaiten ja jätämme kestävä yhteiskunnan ja talouden myös lapsillemme hoidettavaksi. Kaikkea hyvää ei saa kerralla.

Arvoisa puhemies! Juuri nyt taloudessa menee hyvin, meillä ja muualla. Kyse on ennusteiden mukaan kuitenkin valitettavasti hetken huumasta, ellemme tee rohkeita valintoja. Tarvitsemme lisää työtä ja työntekijöitä, lisää tutkimus- ja kehittämistoimintaa, lisää yrityksiä ja investointeja sekä lisää elinvoimaa alueille ja alueilta. Kaikki tämä edellyttää priorisointia. En lupaa, että päätökset ovat helppoja, mutta takaan, että ne ovat välttämättömiä.

Arvoisa puhemies! Näillä sanoilla esittelen nyt lisätalousarvion. [Vastauspuheenvuoropyyntöjä]

Puhemies Anu Vehviläinen: Olen huomaavinani, että täällä halutaan käydä debattiin, joten käynnistämme debatin. Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat käyttää vastauspuheenvuoron, nousemaan ylös ja V-painiketta painaen pyytämään puheenvuoroa. — Tämän debatin käynnistää edustaja Lindtman.

14.19 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Turvallisuus on meille kaikille tärkeä asia. Sen takia on tärkeää, että nyt poliisien resurssit turvataan. Se on ollut vahvasti yhteinen tahto. Myös erittäin arvokasta työtä tekevien järjestöjen rahoitukseen löytyi ratkaisu, koska siellä säästetään myös kustannuksia muissa yhteiskunnan palveluissa.

Mutta, arvoisa puhemies, niin tärkeitä kuin nämä ovatkin, tämän lisätalousarvion ehkä tärkein uutinen on se, että velkaantuminen pienenee aikaisemmin ennustetusta yli kaksi miljardia ja menotkin pienenevät. Tämä kertoo siitä, että valittu linja näyttää toimivan, ja

Pöytäkirjan asiakohta PTK 131/2021 vp

kun on paljon puhuttu velkaantumisesta, niin Suomi kuuluu niiden euromaiden joukkoon, jotka ovat korona-aikana kasvattaneet suhteellista velkaantumista vähiten. Vain kolme euromaata on onnistunut velkaa hallitsemaan korona-aikana Suomea paremmin. Pidetään tämä linja. [Puhemies koputtaa] Hallituksen talouspolitiikka näyttää tuottavan tulosta.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Meri.

14.20 **Leena Meri ps** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Edustaja Lindtman, olette aivan oikeassa, että poliisit saivat määrärahan valtavan paineen vuoksi, mutta lakivaliokunnan puheenjohtajana esitän pettymykseni siitä, että olemme vuosia huomauttaneet oikeusvaltion tilasta. Se ei nimittäin ole itsestäänselvyys. Perusrahoitusta tarvittaisiin muun muassa tuomioistuimiin, Syyttäjälaitokseen ja Rikosseuraamuslaitokseen pysyvästi 20 miljoonaa vuodessa. Näitä rahoja ei täällä näy. Täällä on tietysti myönteisiä pieniä lisäyksiä, erityisesti yksityisille oikeusavustajille on melkein suurin osa.

Tätä valtavasti ihmettelen ja nyt kysyn teiltä, oikeusvaltion kannattajat, jotka käyttä maailmalla tästä puhumassa: mitä varten suomalainen oikeusvaltio on unohdettu? Ministeri, pyydän myös teiltä vastausta. Miksi rahoja ei koskaan tule?

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Heinonen.

14.21 **Timo Heinonen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Talous kasvaa ennätysyhyin, työllisyys kasvaa, vaikka te ette, arvoisa hallitus, ole tehneet juuri mitään sen eteen. Nyt pitää kysyä, minkä takia vielä ensi vuonna ja vielä vaalivuonna, arvoisa valtiovarainministeri Saarikko, te olette päättäneet rikkoa nämä hyvän ja vakaan talouden kehykset. Mikä on perustelu tälle? Kun kuunteli valtiovarainministeri Saarikkoa, niin tuntui, että hän puhui tänään täällä eduskunnassa pääministeri Marinille ja sosiaalidemokraateille, ja toisaalta tuli tunne, että kunpa keskusta olisi hallituksessa.

Valtiovarainministeri Saarikko, te myönsitte, että nyt te elätte lasten säästöpossujen rahoilla. Onko tämä teistä oikein, ottaa pikavippejä lasten piikkiin, kun omat rahat on jo hassattu? [Pia Viitanen: Kertooko kokoomus nyt sen leikkauslistan?]

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Vanhanen.

14.22 **Matti Vanhanen kesk** (vastauspuheenvuoro): [Puhuja aloittaa puheenvuoron mikrofonin ollessa suljettuna]

Puhemies Anu Vehviläinen: Anteeksi, mikrofoni päälle. [Timo Heinonen: Aika!]

Aika kuluu, joo. — Ovat ne sitten olleet pikavippejä tai Euroopan keskuspankin ja maailman keskuspankkien lainoja, tuloksena on syntynyt mahdollisuus siihen, että valtiot ovat voineet alijäämällä huolehtia siitä, että tämän pandemian aikana talous ei ole päässyt romahtamaan. Kyllä tärkein väliaikatieto tästä pandemian taloushoidosta on se, että siinä on kohtuullisen hyvin onnistuttu. Tämän aamun tiedot verottajalta, että pahimpana pandemiavuonna 20 verotulot tippuivat lopulta vain miljardilla, sekin oli myönteinen tieto. Kyllä tässä jotakin, aika paljon, on tehty oikein. Talous on kyetty pitämään pyörimässä. Se on tapahtunut vippejä ottamalla, mutta sen ansiosta talous on pidetty käynnissä ja meillä on

Pöytäkirjan asiakohta PTK 131/2021 vp

huomattavasti paremmat edellytykset vastata myös niihin haasteisiin, joita ministeri hyvin kuvasi puheessaan.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Suomela.

14.23 Iris Suomela vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuten jo ministeri esittelypuheenvuorossaan nosti esiin, Suomen talouden kestävyys riippuu siitä, miten pystymme panostamaan kestäväan kasvuun. Tässä erityisen keskeistä on tietysti huolehtia Suomen turvallisuudesta, kuten tässä lisätalousarvioesityksessä nyt huolehditaan.

Samalla pitää tietysti kokonaisuutta pohtiessa katsoa pidemmälle. Täällä oppositio moitti kovasti velkaantumista. Pitää tietysti myös miettiä, miten nuoret ja tulevat sukupolvet selviävät velasta. Tässä osaaminen on aivan keskeistä. Elinkeinoelämän tutkimuslaitos on nostanut esiin, että jos tilanteeseen ei puututa nyt, niin minun vanhempieni ikäluokka on jäämässä Suomen koulutetuimmaksi. Sen tähden onkin keskeistä, että löytyy mahdollisuuksia myös panostaa osaamiseen, tutkimukseen, kehitykseen, innovaatiotoimintaan — siihen kestäväan kasvuun, mistä sitten tulevaisuuden eväät syntyvät ja minkä varassa voimme sitten verotuloja kasvattaa ja myös niistä velanmaksuista selvittää. Tätä asiaa on siis tarkasteltava laajemmin kuin pelkästään sen kautta, [Puhemies koputtaa] mikä sen velan hintalappu on.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Saramo.

14.24 Jussi Saramo vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallituksen kriisitalouspolitiikka on ollut Suomen taloushistorian onnistuneinta. [Välihuutoja] Kerrankin olemme toimineet vastasyklisesti, tehneet oikeanlaista suhdannepolitiikkaa. Olemme jo nyt tehneet Suomen historian uuden työllisyysennätyksen.

Siitä huolimatta pitkäaikaistyöttömyys on koronan myötä kasvanut, ja tähän on kiinnitettävä huomiota. Muistamme 90-luvun laman, sen karmean hoidon, ne virheet, joita tehtiin. Työllisyys ei koskaan noussut, työttömyys ei laskenut lamaa edeltävälle tasolle. Silloin syrjäytetyt ihmiset ja heidän lapsensa ovat yhä paitsi inhimillinen ongelma myös taloudellinen taakka, jonka takia ensikin vuonna joudutaan ottamaan velkaa.

Oikeiston linja oli siis ottaa velkaa työttömyyteen. Yli 10 vuotta te olitte vallassa, Suomen talous oli Euroopan heikoimpia. [Välihuutoja] Tällä hetkellä Suomen talous on Euroopan huipulla, [Puhemies koputtaa] kuten olemme saaneet kuulla. Nykyinen hallitus on tehnyt toisenlaiset arvovalinnat, ja se toimii.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Adlercreutz.

14.25 Anders Adlercreutz r (vastauspuheenvuoro): Ärade talman! Till skillnad mot vad ledamot Meri sade så har ju faktiskt justitieministeriet fått ett märkbart tilläggsanslag.

Oikeusministeriö on saanut aivan merkittävän lisämäärärahan, joka kohdistuu Rikosseuraamuslaitokseen, tuomioistuimiin, syyttäjänvirastoon, oikeusavustajiin. Se puolestaan vahvistaa oikeusvaltiota.

Kyllä tässä kaiken kaikkiaan voi olla varsin tyytyväinen, kun korona nyt ei ole täysin ohi, mutta tiedetään jo nyt, että Suomi oli parhaiten selviytyneiden joukossa niin taudin nä-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 131/2021 vp

kökulmasta kuin velkaantumisen näkökulmasta. Suomessa talous meni takapakkia muutamaa prosenttia siinä, missä talous kärsi monissa verrokkimaissa huomattavasti pahemmin, ja nyt ollaan sitten taas hyvässä nousussa. Millä mittarilla tahansa arvioidaankin nyt tätä menestymistä, [Puhemies koputtaa] niin voidaan olla varsin tyytyväisiä.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Räsänen.

14.26 Päivi Räsänen kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Oli hyvä, että tähän saatiin nyt panostus poliisille, mutta kyllä vielä tärkeämpää olisi saada nämä panostukset kehyksiin, jotta poliisi ei joutuisi lyhytjänteisesti suunnittelemaan toimintaansa. Poliisihan käynnisti systemaattisen kampanjan, jossa tavoitettiin kaikissa poliisilaitoksissa kansanedustajia, ja uskon, että sillä oli suuri merkitys siinä, että nyt näemme tämän 30 miljoonaa täällä.

Ja kun edustaja Meri otti huomioon mielestäni tärkeän seikan, eli tämän oikeuslaitoksen tilan, syyttäjien ja meidän oikeudenhoidon, niin tulisiko tuomarien ja syyttäjienkin käynnistää vastaavat kampanjat, jotta tämä huomattaisiin? [Ben Zyskowiczin välihuuto] Eli nämä muodostavat ketjun, joka on pohja oikeusvaltiolle, ja tämä myös tulisi huomioida.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Koskinen.

14.28 Johannes Koskinen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Heinosen ja edustaja Zyskowiczille erityisesti täytyy huomauttaa, että kyllä kapitalistinenkin tiedemies tunnustaa, että tämä punavihreäksi moitittu hallitus on hoitanut talouden ja koronakriisin hyvin, ja eurooppalainen vertailu sen todistaa. [Ben Zyskowicz: Niin kuin Tuntemattomassa!] Nyt voidaan havaita, että tänä vuonna on kolmanneksen pienempi alijäämä kuin viime vuonna ja ensi vuonna se tällä tahdilla putoaa puoleen. Ja hyvät edellytykset ovat, kun tätä talouden ja työllisyyden kasvua pidetään yllä, että kahden kolmen vuoden sisällä päästään jo ylijäämään ja maksamaan velkaa takaisinpäin.

Meidän pitää, aivan kuten valtiovarainministeri totesi, vaalia tätä kasvua järkevillä toiminnoilla, ja meillä on edellytykset pitää yllä hyvinvointiyhteiskuntaa, kun osaamiseen ja tähän työllisyyden ja talouden kasvuun jatkossakin panostamme.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Vähämäki.

14.29 Ville Vähämäki ps (vastauspuheenvuoro): Kunnioitettu puhemies! Jäin pohtimaan sitä, kun tuossa esittelyssä sanottiin, että lasten säästöpossu on jatkuvassa käytössä. Toisaalta se on niin, mutta toisaalta ei: Valtiontalouden kannalta, joo, kyllä me kai hiukan lii- kaa velkaannumme suhteessa kansantalouden kasvuun, mutta täytyy ottaa aina huomioon se, että eihän sitä... Valtion kuuluukin ottaa joka vuosi aina velkaa, mutta kansantalouden täytyy nousta nopeammin kuin se nousee, jotta taittaisimme tämän velkasuhteen. Jotenkin meidän täytyisi saada kansantalouteen kasvuloikka.

Lasten säästöpossu ei ole jatkuvassa käytössä: Jos katsotaan vuotta 2020, niin kotitalouksien säästämisaste oli 5,7. Se on käsittämättömän kova sellaisena vuonna, kun tavallisesti se on ollut jotakin 0,5. Tämä johtaa siihen, että meidän tuottavuus ja t&k-panostukset lähtevät nousuun ja kansantalous loikkaa ylöspäin, [Puhemies koputtaa] jos me vain saa-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 131/2021 vp

daan kotitalouksien säästämisaste pidettyä hyvänä, [Puhemies koputtaa] ja se vaatii poliittisia toimenpiteitä.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Zyskowicz.

14.30 **Ben Zyskowicz kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tällä hetkellä Suomen talous kasvaa hyvin, eikä, edustaja Koskinen, tuota mitään ongelmaa myöntää ja todeta, että tämä hallitus on koronan torjunnassa monessa kohdassa onnistunut hyvin — toki on myös epäonnistumisia, mutta se on täysin luonnollista näin ennakoimattoman viiruksen kohdalla.

Mutta, kuten ministeri Saarikko totesi, tämän talouden kasvun vauhdittamiseksi ja ylläpitämiseksi tarvitaan paljon toimia, ja minulle tuli sama tunne kuin äsken puhuneelle edustaja Heinospelä, että tässä suhteessa ministeri taisi puhua omille ministeritovereilleen. Tämän hallituksen ongelma on se, että se ei pysty asettamaan asioita tärkeysjärjestykseen, siis menoja. Näin holtitonta menojen lisäämistä ja pientenkin säästöpäätösten perumista en muista [Puhemies koputtaa] aikaisemmin koko urallani nähneeni. [Sinuhe Wallinheimo: Se on pitkä aika!]

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Pirttilahti.

14.31 **Arto Pirttilahti kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Todellakin hallitus on hoitanut koronan hyvin, ja siitä on tullut myös luottamus meidän talouteen. Tällä hetkellä meidän työllisyysaste on huipussaan, 73,8, löytänyt uuden huipun, mutta meillä on vielä tekemistä siihen 78 prosenttiin. Toki tämä kohtaanto-ongelma on meillä vielä, ja vielä on paljon tekemistä siihen liittyen.

Valtiovarainministeri on aikaisemmin sanonut — taisi olla budjetti 2:n kohdalla — että voi kun tämä olisi viimeinen koronabudjetti, mutta ei ole ollut. Meillä on edelleen tässä budjetissa paljon asioita koronaan liittyen, muun muassa viidennen hakukierroksen toteuttaminen kustannustuesta ja niin edelleen, sitä joudutaan hoitamaan. Mutta toivotaan, että tämä ministerin mainitsema kasvupyrähdys saadaan tässä kasvulentoon, ja tuetaan tätä eri toimenpiteillä. Muun muassa tätä esille noussutta tki-toimintaa ja hyvää luottamusta tähän meidän yritystoimintaan saadaan myös tällä budjetilla vahvistettua.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Lohikoski.

14.32 **Pia Lohikoski vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Julkista taloutta vahvistetaan lisätalousarviossa sen verran hyvin, että täytyy antaa tunnustus hallitukselle onnistuneesta talouspolitiikasta. Nopea paluu kasvu-uralle on ollut suurelta osin mahdollista nimenomaan oikein ajoitetun ja riittävän merkittävässä mittaluokassa toteutetun elvytyksen kanssa. Koronatilannetta on kyetty hallitsemaan riittävän määrätietoisilla, oikein ajoitetuilla toimilla. Myös tämä on tukenut talouden toipumista.

Lisätalousarvio vähentää valtion nettolainanoton tarvetta ja vahvistaa julkista taloutta, ja minun mielestäni tämän lisätalousarvion tärkein uutinen on se, että verotulot kasvavat ja työttömyysturvamenot laskevat. Suurin yksittäinen uusi menoerä koskee yritysten kustannustuen viidettä kierrosta. Tämä on tärkeää, mutta haluan itse nostaa täältä lisätalousarviosta erään pienen yksityiskohdan, joka on myöskin koronakompensaatiota. Summa on va-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 131/2021 vp

jaa 7 miljoonaa euroa. Täällä puhutaan monista muista toimialoista, [Puhemies koputtaa] mutta mainitsen taideoppilaitokset, joka on lasten erittäin tärkeä harrastuskohde. On hienoa, että niitä myös tuetaan koronakompensaatiolla.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Eestilä.

14.34 Markku Eestilä kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kasvua ei tule, jos ei ole työn tekijöitä, ja tällä hetkellä taitaa työvoimapula olla varmaan kaikkialla Suomessa se kaikkein pahin kasvun pullonkaula. Näin on myös Itä-Suomessa.

Arvoisa valtiovarainministeri, te nostitte tämän koulutuspolitiikan esille, joten minä kysyn hallituksen kantaa siihen, kun ammatillisen koulutuksen järjestäjät haluavat Itä-Suomeen englanninkielisten tutkintojen järjestämisoikeuksia. Niitä Etelä-Suomessa on kymmeniä, joten voitteko kertoa kaikille tässä salissa olijoille, mihin tämä perustuu, että Itä-Suomeen ei saada englanninkielisiä tutkinnonanto-oikeuksia, järjestämislupia, vaikka siellä olisi tarve ja yritykset tarvitsevat vierasta, vieraskielistä työvoimaa? Tämä olisi toivomus, että tämä nyt mahdollisimman pian järjestettäisiin näin, että nämä saavat ne luvat.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Filatov.

14.35 Tarja Filatov sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies... [Puhuja aloittaa puheenvuoron mikrofonin ollessa suljettuna]

Puhemies Anu Vehviläinen: Ja jälleen muistutan mikrofonista. — Edelleenkin, teillä ei kyllä ole vielä mikrofoni päällä. — Näin, nyt on.

No, nyt mikki toimii ja näyttää punaista. — Hallituksella on yhteinen talouspolitiikka, ja tämäkin lisätalousarvio on hallituksessa yhdessä tehty, joten on turha puhua siitä, syntyykö niitä ratkaisuja yhdessä vai ei. Yksikään hallitus ei tee sellaisia ratkaisuja, joissa kaikki hallituspuolueet eivät olisi mukana.

Mitä tulee esimerkiksi tähän säästöpossukeskusteluun, niin monessa maassa lapset tarvitsevat säästöpossun ostaakseen itselleen oppikirjat ja maksaakseen koulutuksensa, mutta Suomessa hallitus on antanut lahjaksi pidennetyn oppivelvollisuuden ja maksuttoman toisen asteen, ja ne rakentavat niitä tulevaisuuden palikoita näiden nuorten elämässä, jolloin me selviämme koko yhteiskuntana niistä talousvaikeuksista, joissa tällä hetkellä olemme.

Työllisyys on itse asiassa se keskeisin kysymys, ja meidän pullonkaulamme on työvoima, ja kannattaa huomata, että uudessa työministeriön ennusteessa nimenomaan meidän työvoimatasomme on noussut. [Puhemies koputtaa] Se on noussut sieltä 65:stä ja vähän päälle 68:aan, [Puhemies koputtaa] ja sen eteen on tehty töitä.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Niemi.

14.36 Veijo Niemi ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Arvoisa valtiovarainministeri, haluan Tampereen poliisien yhdistyksen puheenjohtajana kiittää teitä erityisesti tästä jo useasti salissa esillä olleesta 30 miljoonasta, mikä puuttui poliisin budjetista. Nyt mielenkiinnolla haluaisin lisätä myöskin, että kun puhutaan poliisista ja oikeuslaitok-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 131/2021 vp

sesta, niin toivon, että otatte huomioon myöskin vankeinhoito-osaston, vankilaviranomaiset — siellä on myöskin melkoista puutetta näissä asioissa.

Ja kuulinko oikein: kun puhuttiin 30 miljoonasta, sanoitteko, arvoisa valtiovarainministeri, yli 30 miljoonaa? — Kiitos.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Kulmuni.

14.37 Katri Kulmuni kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Haluan tietenkin lappilaisena kansanedustajana kiittää näistä muutamista liikennevaltuustarkistuksista, mitä hallitus on tehnyt liittyen Simon ja Kemin hankkeisiin.

Sitten tähän julkisen talouden keskusteluun, jota täällä on käyty: Totta tosiaan silloin hallituksen alussa lähdettiin siitä, että työllisyysasteen noustessa 75 prosenttiin julkinen talous olisi tasapainossa. No nythän, koronasta huolimatta, hallitus tulee siis todennäköisesti saavuttamaan sen 75 prosentin työllisyysasteen, mutta julkinen talous ei ole tasapainossa, ja tämä on tietenkin se huoli, että mitä on tapahtunut tässä muutaman vuoden aikana — vaikka työllisyys nousee, niin se meidän julkisen talouden tasapainon tavoite myös karkaa pidemmäksi. Miten valtiovarainministeri ja hallitus ajattelevat: kuinka sitten myös julkista taloutta tasapainotettaisiin hallitusohjelman ajattelemassa hengessä, että se olisi vaalikauden lopussa tasapainossa?

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Essayah.

14.38 Sari Essayah kd (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa rouva puhemies! Valtiovarainministeri Saarikon puhetta oli ilo kuunnella monissa kohdin, ja uskon, että täällä niin hallituksesta kuin oppositiosta voidaan olla pitkälti samaa mieltä näistä tulevaisuuden skenaarioista. Mutta on harmillista, että nämä puheet eivät ole nyt synkronissa sen kanssa, minkälaista politiikkaa hallitus on harjoittanut. Eli tästä nousukaudesta huolimatta meillä miljarditolkulla ensi vuonna edelleen velkaannutaan ja kehykset on historiallisesti rikottu, ja — aivan niin kuin täällä kollegat ovat tuoneet esille — pienimpiäkään säästöpäätöksiä ei loppujen lopuksi ole voitu pitää. Mutta nyt on todella tärkeää, että me yhdessä mietimme, miten tätä kasvua pidetään yllä. Miten estetään se, että tästä ei tule vain lyhytaikainen pieni pyrähdys?

Kun tämä hallitus on kiristänyt niin asumisen, liikkumisen kuin työn verotusta tämän hallituskauden aikana, niin olisiko tämän hallituskauden loppupuolella mahdollisuus tuloverokevennyksiin, jotta kansalaisten ostovoiman lisäämisen kautta pystyttäisiin saamaan edelleen tätä kasvua aikaan ja pystyttäisiin pitämään sitä yllä? [Timo Heinonen: Ei se käy Saramolle!]

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Hopsu.

14.39 Inka Hopsu vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Haluan nostaa täältä lisätalousarviosta kohdan, joka koskee rokotuslahjoituksia. Kiitoksia kovasti siitä, että Suomen rokotuslahjoitukset ja tilattujen ylijäämärokotusten lähettämiset ovat lähteneet liikkeelle, Norsunluurannikolle tietääkseni. Jotta maailmanlaajuinen rokotuskattavuus saataisiin nousemaan yli 70 prosenttiin, mikä on tavoiteltua, tätä tulee jatkaa ripeästi. Meillä ei voi odottaa eria, jotka mahdollisesti saattaisivat jopa vanheta täällä, ja meidän pitää näiden

Pöytäkirjan asiakohta PTK 131/2021 vp

lahjoitusten lisäksi osallistua myös tähän Covax-ohjelman rahoittamiseen. Kuten todettu, tämä pandemia ei ole täällä ohi ennen kuin se on maailmanlaajuisesti hallinnassa.

Kiitokset myös taiteen perusopetuksen huomioimisesta. Tämä lisäbudjettiesitys tosiaan sisältää näitä koronakompensatioita myös sinne.

Yksi, mikä olisi hyvä ja olisi myös ilmastotoimi, olisi joukkoliikenteen toimintaedellytysten turvaaminen [Puhemies koputtaa] koronan jälkeisten budjettien kanssa.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Koponen, Ari.

14.40 **Ari Koponen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Poliisin määrärahoista on täällä puhuttu, ja tosiaan opposition, poliisin ja kansalaisten paine auttoi tässä asiassa ja syksyn budjettiriihessä määrärahoja lisättiin 10 miljoonalla ja nyt vihdoinkin paikattiin tämä 30 miljoonan vaje.

Tässä voisi ehkä keskusteluun nostaa myös sen asian, mitä jokainen voisi kysyä itseltään, että onko tämä toimintatapa oikea, missä ne tahot, jotka pitävät kovinta ääntä, saavat sitä rahaa.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Rehn-Kivi.

14.41 **Veronica Rehn-Kivi r** (vastauspuheenvuoro): Värderade talman, arvoisa puhemies! Vi håller så småningom på att få grepp om coronapandemin som på många sätt påverkar vår ekonomi. I den nu presenterade prognosen antar man inte längre att en möjlig försämring av epidemiläget begränsar ekonomins återhämtning. Det är bra, även om öppnandet av samhället skett långsammare än man trodde i somras.

Esityksessä todetaan, että taudin kehitykseen, virusmuunnoksiin sekä rokotekattavuuteen liittyvä epävarmuus lisää ennusteen epävarmuutta. Mutta on kuitenkin hienoa, että nyt hallitus esittää määrärahoja. Tämän koronaepidemian voittaminen kuitenkin vaatii vielä resursseja muun muassa koronaviestinnän vahvistamiseen, yritysten kustannustuen viidennessä hakukierroksen toteuttamiseen, EU:n digitaalisen koronatodistuksen kansalliseen käyttöön sekä THL:lle testauskapasiteetin ylläpitoon ja rokotekattavuuden parantamiseksi suunniteltuun viestintäkampanjaan.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Multala.

14.42 **Sari Multala kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Todella voi yhtyä niihin kehuihin, joita täällä on esitetty ministeri Saarikon puheista, mitä tulee talouden näky-miin ja sen haasteisiin.

Kuitenkin on pakko puuttua muutamiin puheenvuoroihin. Täällä muun muassa edustaja Saramo totesi, että Suomi on nyt kasvussa Euroopan huippua. Itse asiassa, kun katsotaan komission viimeisintä kesällä julkistettua ennustetta, Suomen talous kasvaa ennustetusti kaikista euromaista hitaimmin sekä viime että tänä vuonna. [Jussi Saramon välihuuto] Uusi ennuste toki on tulossa. Samoin VM ennustaa, että jo ensi vuonna Suomen talouskasvu tulee heikkenemään, merkittävästi hiipumaan, kuten ministeri Saarikko tässä aivan olennaisesti otti esille.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 131/2021 vp

Talousskasvun haasteena ovat paitsi panostukset pitkäjänteiseen tutkimukseen ja tuotekehitykseen ja toisekseen osaavan työvoiman saatavuuteen, ja nämä olisivat nyt akuutisti toimeenpantavia asioita. Mitä, ministeri Saarikko, näille kysymyksille kuuluu, että talousskasvua voidaan vauhdittaa ensi vuoden jälkeenkin?

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Viitanen.

14.43 **Pia Viitanen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä tässä nyt niin on käynyt, kun katson tätä lisätalousarviota, että verotulot kasvavat, menot pienenevät ja lainanotto pienenee yli kaksi miljardia. Mielestäni se on osoitus teoista, ja se on osoitus toimivasta hyvästä talouspolitiikasta. Työhuoneessani ja tänne tullessani mietin, että eiköhän nyt jo tämä yhtälö vihdoin kokoomukselle edes jollakin tavalla kelpaisi. [Vasemmalta: Katin kontit!] — Mutta katin kontit! — Näin ei käynyt, vaan edelleen kokoomus perää jonkinlaista kummallista leikkausvaihetta. Kokoomuksen mielestä siis menoja pitäisi leikata tässä ja nyt miljardilla, ja haluaisin tietää, että mikäli nyt tähän miljardileikkaukseen lähdetäisiin, niin kuin kokoomus toivoo toivoessaan näitä kehyspäätöksiä, voisitteko te nyt vihdoin kertoa — me olemme nyt puoli vuotta odottaneet — mikä se teidän leikkauslistanne olisi. [Puhemies koputtaa] Käytäisiinkö siinä kenties lasten säästöpossulla?

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Kauma.

14.45 **Pia Kauma kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä ovat useat hallituspuolueiden edustajat kiitelleet talousskasvua ja sitä, miten suuri osuus hallituksen politiikalla on tässä. Kuitenkin, aivan kuten edustaja Multala tuossa aiemmin totesi, EU-komission viimeisimmän ennusteen mukaan Suomen talous kasvaa EU-maista kaikkein hitaimmin tällä hetkellä. Eli me emme voi katsoa vain sitä hetkeä, missä me juuri nyt olemme, vaan meidän täytyy katsoa myös eteenpäin. Ja tilannehan näyttää Suomen kannalta vain huonontuvan tästä eteenpäin.

Pitkällä aikavälillä kysymys ei ole tietenkään pelkästään talousskasvusta, vaan tästä velkasuhteesta. Me kokoomuksessa olemmekin esittäneet, että tähän pitäisi luoda eräänlainen velka-ankkuri, velan ja bkt:n suhteen tavoitetaso, jonka hallitus ottaisi tavoitteekseen. Tähän me tarvitsemme tietenkin käytännössä työllisyystoimia, jotta me pääsemme näihin tavoitetasoihin. [Puhemies koputtaa] Meillä on kaikista suurin maahanmuuttajien ja plus 55-vuotiaiden työttömyys, ja niille ei ole [Puhemies: Aika!] tehty tarpeeksi.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Kiviranta.

14.46 **Esko Kiviranta kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Talouden hyvää toipumista koronasta on tuettava kaikin keinoin. Nyt on järjestelmällisesti jatkettava yritysmuotoisen talous- ja veropolitiikan tiellä. Kustannustukea jatkamalla tuetaan pahiten kärsineitä toimialoja eli esimerkiksi matkailua ja ravintoloita.

Verotuloarvion korotus vähentää nettolainanoton tarvetta ja kertoo osaltaan talouden toipumisesta. Matala korkotaso, josta olemme saaneet nauttia, on aiheuttanut lainojen liikkeelle laskemisen yhteydessä emissiovoittoja, joten velanhallinnan eriin merkitään nyt lisäyksenä yli puoli miljardia euroa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 131/2021 vp

Yritysten kustannustuki, poliisi, taiteen perusopetus ja yrittäjien työmarkkinatukioikeuden jatkaminen ovat esimerkkejä tämän lisätalousarvion erittäin tarpeellisista menonlisäyksistä.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Tynkkynen.

14.47 Sebastian Tynkkynen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Nyt se nähtiin, että meidän hallituksen ulkopuolisten kansanedustajien yli ei voi noin vain marsia. Vielä hetken aikaa sitten hallitus oli esittämässä poliisille leikkauksia 30 miljoonan edestä, ja me nostimme melkoisen haloon täällä eduskunnassa. Nyt te olette korjanneet tämän asian, ja toivon, että jatkossa, kun me esitämme kritiikkiä teidän rahankäyttöänne kohtaan, ette aina antaisi sitä samaa argumenttia, että miksi te vain kritisoitte hallituksen esityksiä. Kritisoimme sen vuoksi, että oppositiona meidän tehtävämme on kiinnittää huomiota niihin asioihin, mitkä ovat pielessä.

Olemme nyt kiertäneet perussuomalaisten johdolla viikonloppu toisensa perään maakuntia, ja sieltä selkeä viesti on ollut, että bensan hinta on aivan liian korkea. Tässä teille seuraava täky, mistä tulemme pitämään ääntä. Teillä riittää tässä budjetissa yli miljardi euroa kehitysapuun. Milloin me saadaan helpotusta maaseudun ihmisille niin, että oikeasti olisi varaa liikkua? Bensan hinta on aivan liian korkeana, ja te päätätte verotuksesta. Tässä täky teille.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Lindén.

14.48 Aki Lindén sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Aluksi haluan kiittää valtiovarainministeriä erinomaisesta esittelypuheenvuorosta tässä lisätalousarviossa. Meillähän bruttokansantulo tänä vuonna tulee olemaan noin 250 miljardia euroa, ja se, että verotulot ja valtion muut tulot kasvavat noin kahdella miljardilla, eli vajaalla prosentilla bkt:stä, on erinomainen tilanne. Mitä siinä tilanteessa pitää tehdä? Täällä salissa on jo lueteltu monia sellaisia tarpeita, joihin nyt haluttaisiin kohdentaa lisää menoja. Se, että hallitus on pitänyt tässä tilanteessa päänsä kylmänä ja on itse asiassa siellä menomäärärahojen sisällä pystynyt osoittamaan enemmän säästöjä, jotka ovat kertyneet juuri parantuneen työllisyystilanteen vaikutuksesta esimerkiksi työttömyysmenojen alentumisena, ja silti löytänyt näitä tärkeitä korjattavia asioita, kuten poliisin ja kulttuurin ja liikunnan määrärahat, on erinomaista. Mutta kokonaisuus on juuri se, mikä täällä on tuotu esille. Eli nyt voimme vähentää 2,2 miljardilla, [Puhemies koputtaa] ja tällä tavalla luomme kestävästä taloudesta pohjaa jatkokehittämiselle.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Reijonen.

14.49 Minna Reijonen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tässä ministeri kertoi juuri, että ollaan lasten säästöpossuilla, ja kyllähän se aika karmealle kuulostaa, että lasten säästöpossuilla pitää jo olla. Kun miettii tätä aikaisempaa toimenpidettä, kun tähän elpymisrahastoon EU:ssa mentiin ja sinne Suomikin laittoi valtavasti rahaa, sinnehän ne rahat jäivät. Suomi ei siitä kovinkaan paljon hyötynyt. Ja nyt on tulossa EU:lle uusi tämmöinen sosiaalinen paketti, josta Ranska ja Italia, niin sanotut rikkaat maat, tulevat hyötymään. Suomi varmasti jäisi siinä aika lailla huonoon asemaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 131/2021 vp

Kun tässä taloutta nyt mietitään, miten tämä talous saadaan tasapainoon ja vähän niin kuin järkevämpään suuntaan, niin ihan kysyisin, kun ministeri nosti esille nuo maakunnat ja koulutuksen. Yliopistolliset sairaalat ovat meille aika lailla rikkaus, ja se on hyvä, että meillä on yliopistollisia sairaaloita, mutta se ei ole automaatio, että meillä on yliopistollisia sairaaloita. Mitenkä on, onko rahoitusta mietitty näihin? Sotessa ei kuitenkaan niitä korvamerkitty.

Ja toinen asia on tämä Kansallinen syöpäkeskus. [Puhemies koputtaa] Tuntuu, että sinne sitä rahoitusta ei vain ole näkynyt. — Kiitos.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Hoskonen.

14.50 Hannu Hoskonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! On hyvä, että valtiontalous on pikkuhiljaa elpymässä, ja tästä voisi sanoa yhtenä kiitoksena sen, että hallituksessa on tehty määrätietoista työtä sen eteen, että yritysten kustannustukea on maksettu. On totta, että kaikille yrityksille sitä ei ole voitu myöntää sääntöjen puitteissa. Ne yritykset ovat varmasti kärsineet. Mutta kannattaa muistaa sitä suurinta osaa yrittäjistä, joille tämä on ollut korvaamattoman hyvä apu. Yritykset voivat nyt hyvin, ja ilmeisesti töitäkin on ja tulosta syntyy.

Se toinen huoli, mikä minua huolestuttaa — edustaja Markku Eestilä hyvin omassa puheenvuorossaan kuvasi tätä itäisen Suomen ammattiopetuksen englanninkielisen, ulkomaankielisen, opetuksen tutkinnonanto-oikeutta. Sitä on pihistely ja pantattu täällä jossakin. Onko se tulppa ministeriössä, vai missä se on? Olipa missä tahansa, niin kyllä Itä-Suomeen tarvitaan niitä kieliosajia, koska siellä on monia, monia yrityksiä, jotka tarvitsevat nimenomaan panoksia siihen, että osataan ulkomaankauppaa tehdä. [Puhemies koputtaa] Onko, ministeri Saarikko, tähän tulossa helpotusta?

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Satonen.

14.52 Arto Satonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun täällä nyt iloitaan talouden ja työllisyyden kasvusta, josta kaikki tietysti olemme iloisia, niin on hyvä ymmärtää, mistä se johtuu. Se johtuu täysin siitä, että maailmanlaajuisesti on elvytetty ja painettu rahaa ja otettu valtavasti velkaa, ja tämä on se, joka on vetänyt suomalaisen kysynnän kasvuun ja työllisyyden kasvuun, mutta tähän sisältyy aivan valtava riski. Ja en tiedä, onko maailmanhistoriassa kertaakaan onnistuttu sillä järjestelmällä, että vain velkaantumisen kautta hoidetaan asioita eteenpäin.

Se, mitä meidän nyt pitäisi tehdä, on se, että tämä oma pesä pistetään kuntoon. Tässä edustaja Kulmuni hyvin puhui siitä, että julkinen talous ei ole tasapainossa. Meillä on työvoimapula, vaikka meillä on samaan aikaan pitkäaikaistyöttömyys kasvanut. Meidän taloudessa kannustimet eivät ole kohdallaan. Sen lisäksi me ei saada ulkomailta työvoimaa avoimiin työpaikkoihin riittävän nopeasti, vaikka tämä D-viisumi tuli, mutta ei muille aloille. [Puhemies koputtaa] Eli nämä asiat pitäisi nyt laittaa nopeasti kuntoon.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Mäkisalo-Ropponen.

14.53 Merja Mäkisalo-Ropponen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ihmistä huolen pitäminen on myös tärkeää talouspolitiikkaa, ja nyt on pidettävä huolta siitä,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 131/2021 vp

että ihmiset ja alueet pääsevät kriisin jälkeen kunnolla jaloilleen. Tämän takia hyvinvoinnista ja turvallisuudesta huolehtiminen korostuu myös tässä lisätalousarviossa. Järjestöjen resurssit turvataan, ja se on erityisen tärkeää, jotta ensi vuonna voidaan alueilla yhdessä etsiä järjestöjen, kuntien ja hyvinvointialueiden yhteistä toimintapintaa. Sote-uudistuksen tavoitteet eivät nimittäin voi toteutua ilman järjestöjen tärkeää työtä, ja nyt estämällä rahoituksen äkillinen romahdus saadaan työrauha alueille yhteisen toiminnan suunnittelemiseksi.

Puhemies! Alueiden koronasta toipumisen kannalta haluan hallitusta kiittää erityisesti myös lentoyhteysklien turvaamisesta alueille, koska se on ensisijaisen tärkeää, jotta toiminnot saadaan taas käyntiin.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Huttunen.

14.54 **Hanna Huttunen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kuten ministeri Saarikko totesi tuossa alussa, kasvu nojaa todellakin maakuntiin. Haluankin kiittää hallitusta erittäin lämpimästi juuri samasta kuin edellinen puhuja, eli mikä maakuntalentöjen turvaamisesta. Tuo 13,8 miljoonaa euroa on todella tärkeä panostus meidän alueitten elinvoimaan. Se on tärkeä panostus yritystoimintaan ja kokonaisuutena meidän saavutettavuuteen. Maakuntalentönot ovat aivan välttämättömiä alueitten ihmisille ja ennen kaikkea elinkeinoelämälle.

Itse käytän noita lentoja, ja on ollut ilahduttavaa huomata, että matkustajamäärät ovat kuukausi kuukaudelta lisääntyneet, ja samaa on saanut lukea myös uutisista, eli joka kuukausi on matkustanut enemmän ihmisiä. Ja todellakin lämpimästi toivon myös sitä, että ihmiset alkavat käyttää tätä lentoliikennettä, että päästäisiin sitten ensi syksynä markkinaehtoiseen liikenteeseen ja lentot alkaisivat pyöriä aivan kuten ennen vanhaan.

Tästä lienee myös oppositio samaa mieltä, että hallitukselle on kiitoksen paikka tästä maakuntalentöjen turvaamisesta.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Sheikki Laakso.

14.55 **Sheikki Laakso ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Taloudella todella menee kyllä nytten kovaa, siitä ei ole kiinni, mutta niin kuin tuossa äsken edustaja Satonen puhui, tällainen huolestuttava ilmiö voi olla edessä, ja kyllähän sen näkee. Menkääpä puutavarakauppaan, esimerkiksi. Tämä on järjetön tilanne, miten hinnat nousevat tällä hetkellä. Tämä tilanne on oikeasti pelottava. Mutta siitä huolimatta edustaja Saramo vain paukuttelee henkseleitään ja kehuskelee siellä, kun pitäisi olla oikeasti hereillä, kun kohta on niitä töitä ihan oikeasti.

Kiitos oikeasti poliiseitten määrärahan lisäämisestä — onneksi kuuntelitte oppositiota, ja poliisejakin totta kai — mutta tässä kyllä kuvastuu pahasti se pitkäjänteisyyden puute. Aina, kun jalat meinaavat kastua, sitten ne rahat jostain löytyvät vaikka velalla. Oikeasti kyllä tähän nyt pitäisi saada sellainen oikea ote, että nähdään, [Puhemies koputtaa] mitä halutaan tehdä ja mitä ei. — Kiitos.

Puhemies Anu Vehviläinen: Annan vielä vastauspuheenvuorot edustajille Könttä, Strand ja Mika Kari, ja heidän jälkeensä ministeri. — Edustaja Könttä, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 131/2021 vp

14.56 Joonas Könttä kesk (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Ei pelkästään kiitoksia tästä poliisin lisärahoituksesta, vaan ylipäätään panostuksista turvallisuuteen; lisärahoituksesta Tullille, Rajalle, Puolustusvoimille. Tämä on erittäin hieno symbolinen teko, mutta myös käytännön teko, kuinka paljon tämä hallitus panostaa suomalaisten turvallisuuteen. Tämä on historiallista, ja tämä tietysti kruunautuu vielä loppuvuoden isolla isolla päätöksellä.

Ministeriltä, kun hän paikalla nyt on, haluaisin kuitenkin kysyä: Kun meillä Suomessa on ollut tarpeita rakenteellisille uudistuksille jo ennen koronaa, ja tottahan toki myös koronan jälkeen, niin minkälaisina te näette nämä rakenteelliset uudistukset ja niiden tarpeen, onko kenties jotain, mitä tuolta Ruotsista voisimme ottaa mallia? Ja kun meillä on monia järjestelmiä, joiden kulut kasvavat, muun muassa asumistukijärjestelmä ja sosiaaliturvajärjestelmä, ja yrittäjyydessä on edelleen esteitä, niin mitä te näette, että voisimme tehdä, [Puhemies koputtaa] jotta tämän päivän kaltaiset hienot uutiset, kuten aamulla kuultiin, [Puhemies koputtaa] voisivat olla enemmän ja enemmän realismia?

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Strand.

14.57 Joakim Strand r (vastauspuheenvuoro): Tack, ärade talman! Jag tror det var ledamot Eestilä som lyfte fram arbetskraftsbristen.

Eestilä taisi ensimmäisten joukossa puhua tästä työvoimapulasta, ja se on kyllä isompi ongelma kuin ehkä tässäkin salissa aina ymmärretään. Vaikka kuinka velkaantuminen taittuisi ja on hienot työllisyysasteet, niin elleivät yritykset koe, että täällä kannattaa olla, kasvaa, ottaa riskiä ja investoida myös kymmenen vuoden päähän ja 20 vuoden päähän, niin huonosti käy. Elikkä pyytäisin myös kommenttia tähän työvoimapulaan ja työvoiman saataavuuteen liittyen.

Itse olen viime vuosina tavannut aika paljon ulkomaisia investoijia erityisesti akkuarvoketjuun liittyen, ja kyllä he näkevät Suomen erinomaisena paikkana. Ei siellä ole niin synkkää kuvaa kuin täällä välillä maalataan, vaan Suomi on yksi maailman parhaimpia maita monestakin eri näkökulmasta, mutta tekijöiden puute, siinä se riski on, ja niitä täytyy aidosti nyt saada tänne, ihan vaikka jokaisesta maailman maasta, kunhan tullaan töitä tekemään. — Kiitos ministerille hyvästä työstä!

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Kari, Mika.

14.58 Mika Kari sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies, rouva ministeri! Vaikka eduskunnassa hallituksella on oma roolinsa ja oppositiolla iso merkittävä oma roolinsa ja täällä opposition puolelta on kiitelty hallitusta hallituksen hyvistä ratkaisuksista, muun muassa vaikkapa nyt sitten poliisien määrärahan lisäämisestä, on kuitenkin hyvä sanoa, että paineita tuli myös hallituksen sisältä. Eduskunta on yhdessä nähnyt tarpeelliseksi, että poliisin määrärahoilla on ennustettavuutta ja poliisin työllä on se tarvittava vakaus ja pohja alla, ja kansakunnan tuki. Hyvä niin, ja siitä vielä kiitos hallitukselle ja ministerille.

Oikeudenhoito on yksi osa tätä sisäisen turvallisuuden kokonaisuutta, ja oikeudenhoidon puolella on yritetty jo parlamentaarisesti viitisen vuotta sitten löytää samanlaista pitkästä siltaa oikeudenhoidon resurssien varmistamiseksi. Toivottavasti sille työlle löytyy vielä tämänkin hallituksen aikana aikaa, jotta myös oikeudenhoidon resurssit kokonaisuudessaan

Pöytäkirjan asiakohta PTK 131/2021 vp

saan pystytään rakentamaan vähän samalla logiikalla [Puhemies koputtaa] kuin nyt poliisin määrärahat. — Kiitos.

Puhemies Anu Vehviläinen: Ministeri Saarikko, 4 minuuttia.

15.00 Valtiovarainministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Tartuitte, hyvät kollegat, moniin eri teemoihin tämän lisätalousarvion yksittäisten asioiden ja laajan talouspolitiikan kuvan äärellä.

Kommentoin ensiksi tätä poliisien asiaa. Minua ei ollenkaan harmita sanoa, että kyllä, nimenomaan hallituksen uudelleenarvioon vaikuttivat eduskunnassa käyty keskustelu yli hallitus- ja oppositiorajan ja myöskin keskustelut, joita kävin poliisiylijohdajan kanssa, ja ymmärrys siitä, että poliisin toiminnassa määrärahoissa oleva puskuri, joka on ikään kuin turva taloudessa kulloisenakin toimintavuonna, oli syöty liian pieneksi ja valtion ydintoimintojen näkökulmasta se oli liian pieni, jotta toiminta olisi voitu turvata kestävällä tavalla. Olen tyytyväinen siitä, että hallitus yhteistyössä eduskunnan kanssa saattoi tämän ratkaisun tehdä, ja voimme yhdessä siitä iloita, samalla kun sitä kestävä jatkoo nyt tuo työryhmä, ulkopuolinen selvittäjä, meille arvioi, että osaisimme määrärahatason arvioida paremmin, mutta kuitenkin sillä ymmärryksellä, minkä muun muassa edustaja Koponen nosti hyvin esiin, että politiikkaa ei tehdä ratkaisulla, kuka lujimmin huutaa, vaan koko oikeudenhoidon ketju pitää ymmärtää kokonaisuutena. Tästä hallitus on useasti keskustellut, kiitos erityisesti ministeri Henrikssonin puheenvuorojen tästä aiheesta, ja olen hyvin tyytyväinen, että tässä esityksessä on nyt mukana myös tuomioistuinten, Syyttäjälaitoksen, yksityisten oikeusavustajien ja Rikosseuraamuslaitoksen toimintamenoihin yhteensä 23 miljoonaa lisää. Eli tässä on arvioitu koko oikeudenhoidon ketjua, jossa, niin kuin täällä on aivan oikein sanottu, on ollut tiettyjä ongelmia.

Edustaja Niemi: poliisin budjetti on siis reilut 30 miljoonaa tuon kirjan mukaan, ja lisätalousarvioesityksessä oleva ikään kuin laaja esitys, se kokonaisuus, on siis noin 32 miljoonaa.

No sitten yksittäisenä asiana haluan nostaa esiin myös edustaja Hopsun puheenvuoron, kun nostitte esiin — kun en itse puheenvuorossani kaikkia yksityiskohtia luetellut — nämä rokotelahjoitukset. Pidän sitä niin ikään tärkeänä humanitaarisena kehitysyhteistyönä mutta myöskin tavallaan pohjimmiltaan yhteisen solidaarisen hyvän ja myöskin oman edun näkökulmasta viisaana, kun tiedämme, miten korona ja globaali pandemia kulkevat ja kehittyvät. Se on meidän yhteinen maailmanlaajuinen etu, että vastaamme rokotuksista ja käytämme meille hankittuja rokotteita tällä tavoin, mikäli niille ei omaa käyttöä ole.

No sitten, arvoisa puhemies, tästä laajemmasta talouden kuvasta: Huomaan, että tässä aika paljon nyt keskustellaan siitä, onko millä tavalla hallitus hoitanut tätä taloutta korona-aikana. Kyllä kai aika monella tunnusmerkistöllä voi arvioida, että sitä on hoidettu hyvin, kun katsotaan kehitystä juuri nyt sekä työllisyyden että nyt esiteltävän lisätalousarvion kasvaneiden verotulojen näkökulmasta. Mutta se vielä paljon tätäkin oleellisempi keskustelu, jota omalla puheenvuorollani halusin virittää, oli se, mitä teemme tästä eteenpäin. [Ben Zyskowiec: Hyvä!] Kaikki ennusteet, jotka nyt ovat käsissämme, lupaavat hyvää vielä ensi vuodelle mutta näivettyvää kasvua vuodelle 23, ja nyt on oikea aika keskustella niistä toimista, jo päätettyjen asioiden viemisestä eteenpäin aina jo vuoden takaisten työllisyyspäästösten realisoitumisesta tulevien kuukausien ratkaisuihin, jotta kasvun näköala olisi kestävä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 131/2021 vp

Ja niin kuin edustaja Kulmuni hyvin myöskin kysyi, sille yksi työkalu on puheenvuorosanikin nostamani kestävyystiekartta, joka ehkä kuulostaa hallinnolliselta paperilta, mutta se on yhteinen ministeriöiden ja eri toimialojen sitoumus siihen, miten sitä vajetta kurotaan umpeen. Ja se on saatava kasaan.

Mutta sitten kun tullaan tähän säästöpossukeskusteluun, niin on väärin, jos oppositio ajattelee, että puhutaan hallituksen säästöpossusta. Se oli kyllä viestini meille kaikille puolueille yhdessä. Säästöpossulla on käyty koko viime vuosikymmen. Eli meidän perusongelma on se, että menojen ja tulojen epäsuhta on pidempiaikainen ongelma kuin korona-aikana syntynyt ilmiö. [Puhemies koputtaa] Se on toki oleellista, että korona-aikana tavallaan opittu poikkeuksellinen velkaantuminen ei jää päälle, mutta säästöpossukeskustelu on pidempi ja syvempi, meille yhteinen.

Kiitos myös koulutukseen kohdistetuista puheenvuoroista, [Puhemies koputtaa] työvoimapulan esiin nostamisesta. Näillä on myös kohtalonyhteys. [Ben Zyskowicz pyytää vastauspuheenvuoroa]

Puhemies Anu Vehviläinen: Annan vielä vastauspuheenvuoron edustaja Zyskowiczille. — Olkaa hyvä.

15.04 Ben Zyskowicz kok (vastauspuheenvuoro): Kiitos ministeri Saarikolle taas erinomaisen hyvältä puheenvuorosta. Juuri se, miten ylläpidämme ja vahvistamme kasvua ja sitä kautta työllisyyttä jatkossa, on aivan avainasemassa. Sekin on totta, että Suomi on elänyt velaksi jo vuosia, mutta se ei ole tietystikään mikään peruste sille, että tällä tiellä pitää jatkaa. Minä ajattelin, että se on peruste sille, miksi meidän pitää yrittää toimia niin, että tämä velkaantuminen tässä vauhdissa ei jatkuisi. Tämä on mielestäni se hallituksen kipupiste. Totta kai iso ongelma on pystyä hallituksessa sopimaan näistä talouden ja työllisyyden vahvistamista merkitsevistä päätöksistä, mutta vaikka sitä kasvua nyt pystyttäisiin vauhdittamaan, realismia on se, että tarvitaan myös menojen priorisointia, ja siihen tämä hallitus ei ole tähän mennessä pystynyt. Jos jostain on vähän säästetty, niin se on peruttu, kun meteli on tullut.

Puhemies Anu Vehviläinen: Siirrymme puhujalistaan. — Edustaja Könttä.

15.05 Joonas Könttä kesk: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Tänään kansallisena onnistumisen ja kehumisen päivänä on ollut ilo lukea suomalaisten vauraudesta ja menestyksestä. Vaurauden kasvattaminen, työn lisääminen ja kasvun turvaaminen on Suomen Keskustan ykköstavoite. Vain talouskasvun kautta turvaamme hyvinvointiyhteiskunnan säilymistä.

Valtiovarainministerin esittelemässä neljännessä lisätalousarviossa panostetaan meidän suomalaisten parempaan arkeen. Heitä, joita korona on kovasti kolhinut, autetaan. Poliisien rahoitus turvataan, ja ylipäättään panostetaan suomalaisten turvallisuuteen. Samalla tavalla investoidaan myös Puolustusvoimien ja Tullin toimintaan. Kahden ulkovartiolaivan hankintaan ehdotetaan 65 miljoonaa euroa lisämäärärahaa vuodelle 2021. Nämä parantavat suomalaisten turvallisuudentunnetta, nämä parantavat isänmaan turvallisuutta.

Maakuntien saavutettavuuteen panostetaan niin ikään. Lentoliikenteen turvaaminen on teko tuottavamman ja kasvavamman kansantalouden puolesta. Maakuntalentojen tukeminen elinkeinoelämän ja viennin kannalta perustelluista syistä on tuonut sosiaaliseen mediaan suorastaan hurskastelevia esityksiä. Valitettavasti osa poliitikoistakin ajattelee, ettei

Pöytäkirjan asiakohta PTK 131/2021 vp

maakunnista tarvita kansainvälisiä yhteyksiä maailmalle, ainakaan jos kyse on lentokoneista.

Kysymys alueiden elinvoimaisuudesta jakaa päättäjiä myös sivistyspolitiikassa. Osaa-
van ja saavutettavan korkeakoulupolitiikan ansiosta myös maakuntiin suuntautuu tulevai-
suuteen uskovia investointeja, tulevaisuuden työtä ja kasvua. Biotalousrenessanssi jat-
kuu, kun koko maahan investoidaan tulevaisuuden kulutusvaatimuksia silmällä pitäen kes-
täviä tuotteita kestävästi ja laadukkaasti. Lisää hyviä investointiutuisia on näköpiirissä.

Arvoisa puhemies! Korkeakoulupolitiikassa hajauttamisen hyvää politiikkaa on jatket-
tava, jotta ammattikorkeakoulut ja yliopistot saavat jatkossakin lisää aloituspaikkoja ja uu-
sia opintokokonaisuuksia. Koko maassa hajautetusti, ei keskitetysti — tätä politiikkaa
moni vastustaa, mutta antaapa vastustaa.

Julkinen talous jää kuitenkin ripeän suhdannepyrähdyksen ja koronavirustilanteen
vuoksi päätettyjen tukitoimienkin jälkeen edelleen alijäämäiseksi. Talouden väliaikainen
elpyminen ei poista niitä rakenteellisia julkisen talouden ongelmia ja epätasapainoa, jotka
Suomessa vallitsevat. Julkinen velka suhteessa bruttokansantuotteeseen nousi vuonna
2020 nopeasti. Onneksi tämä velkasuhteen kasvu nyt hidastuu tänä vuonna, ja siitä pitää pi-
tää huoli, että myös tulevaisuudessa velkasuhde hidastuu. Meidän täytyy huolehtia siitä,
että Suomi ja hyvinvointiyhteiskunta on kestäväällä polulla myös vuonna 2030. Bruttokan-
santuotteen arvioidaan kasvavan tänä vuonna 3,3 prosenttia. Talouden toipuminen korona-
pandemiasta on ollut nopeaa kuluvan vuoden keväästä alkaen, mutta talouden väliaikainen
elpyminen ei poista rakenteellista julkisen talouden epätasapainoa. Väärään turvallisuu-
dentunteeseen ei saa vaipua. Muuten edessä on iso lasku lapsillemme ja lastenlapsillemme
maksettavaksi.

Arvoisa rouva puhemies! Tarvitsemme enemmän rakenteellisia uudistuksia, enemmän
kasvua ja enemmän työtä, emme vähemmän. Asumistukijärjestelmä on remontoitava ja
kankea sosiaaliturva on uudistettava perustuloksi, työmarkkinoita on muokattava lähem-
mäs naapurimaa Ruotsin vastaavia ja yrittäjyyden esteitä on edelleen poistettava. Verotuk-
sen on aina oltava kannustavaa niin yrittäjille, yrityksille kuin kaikille meille kansalaisille.

Työtä riittää, ja työtä riittää myös seuraaville hallituksille, mutta se työ on nyt aloitetta-
va. Suomi tarvitsee enemmän wolteja ja vähemmän velkaa.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Mäkisalo-Ropponen.

15.10 Merja Mäkisalo-Ropponen sd: Arvoisa puhemies! Kiitos ministeri Saarikolle tä-
män lisätalousarvion esittelystä. Mielestäni se oli erittäin hyvä puheenvuoro, ja erityisesti
kiitän kestävyystiekartan korostamisesta — se on tärkeä asia.

Otan tässä puheenvuorossani kantaa vain pariin mielestäni tärkeään asiaan, joita myös
monissa muissa puheenvuoroissa täällä debatin aikana on jo tuotu esille. Ensinnäkin on
hyvä todeta, että Suomen talous on toipunut koronaviruksesta muita euromaita nopeammin.
Suomi on myös suhteellisesti yksi vähiten koronaviruksesta velkaantuneista maista. Olem-
me siis onnistuneet kriisin hoidossa hyvin ja vastuullisesti. Ihmisistä huolen pitäminen on
tärkeää talouspolitiikkaa, ja siksi on pidettävä huolta siitä, että kansalaiset ja alueet pääse-
vät kriisin jälkeen kunnolla jaloilleen. Tämän takia hyvinvoinnista ja turvallisuudesta hu-
olehtiminen korostuu tässä lisätalousarviossa, ja hyvä niin.

Debattissakin mainitsin jo järjestöjen resurssien turvaamisen tärkeydestä, niin että ensi
vuonna voidaan alueilla yhteistyössä järjestöjen, kuntien ja hyvinvointialueiden kanssa et-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 131/2021 vp

siä sellaista toimintapintaa, jossa jokaiselle toimijalle löytyy oma tärkeä roolinsa. Sote-uudistuksen tavoitteet eivät nimittäin tule toteutumaan ilman järjestöjen tärkeää työtä, ja nyt kun estettiin tämä rahoituksen äkillinen romahdus, niin alueilla saadaan työrauha yhteisen toiminnan suunnittelemiseksi ja työnjaon selkeyttämiseksi. Meidän on hyvä muistaa tässä yhteydessä, että ilman järjestöjä hoito-, hoiva- ja kuntoutusvelka koronan jäljiltä olisi Suomessa vielä tätäkin suurempi. Siksi järjestöjen toimintaedellytykset on turvattava jatkossakin. Tavalla tai toisella ne on huolehdittava kuntoon, sillä kaikkia toimijoita tarvitaan terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi ja myös sote-uudistuksen tavoitteiden toteutumiseksi.

Terveyden ja hyvinvoinnin edistämisessä myös tässä lisätalousarviossa oleva taiteen perusopetukseen sekä taiteeseen ja kulttuuriin panostaminen ovat tärkeitä toimenpiteitä.

Arvoisa puhemies! Poliisille ehdotetaan yhteensä yli 30 miljoonaa euroa toiminnan turvaamiseksi ja kriittisiin toimialoihin kohdistuvien rikosten torjumiseksi sekä korruptiorikollisuuden paljastamiseksi ja tutkinnan tukemisen tehostamista koskevaa hanketta varten. Samalla käynnistetään selvitys poliisin määrärahojen käytöstä ja menotarpeisiin liittyvistä kehitysnäkymistä. Tämä on todella tärkeää, koska asiaa pitää katsoa tarpeeksi pitkäjänteisesti ja pitkällä aikavälillä. Poliisin resurssien turvaaminen pitkällä aikajänteellä on tärkeää, sillä esimerkiksi talousrikostorjunnan resurssipulan takia valtiolta jää huomattavia summia rikoshyötyjä takaisinperimättä, ja tässä ei ole kyllä mitään järkeä. Olemme puhuneet täällä eduskunnassa tämän syksyn aikana myös nuorten pahoinvoinnista. Poliisin ammattitaitoa tarvitaan myös esimerkiksi koulukiusaamista ja kouluväkivaltaa ennaltaehkäisevässä työssä, ja myös tämän toiminnan turvaamiseen on poliisilta löydettävä resursseja ja rahoitusta.

Arvoisa puhemies! Koronapandemia on ruuhkauttanut asioiden käsittelyä tuomioistuimissa ja Syyttäjälaitoksessa, koska lukuisten asioiden käsittely jouduttiin keskeyttämään tai niitä siirtämään erityisjärjestelyin pandemian leviämisen estämiseksi. Ihmisten oikeusturvan kannalta tämä on sietämätön tilanne, ja siksi tuomioistuimille osoitettu määräraha ruuhkien purkamiseksi onkin tärkeä asia.

Ja kuten debatissakin totesin, maakuntien tulevaisuuden kannalta lentoliikenne on välttämätöntä. Matkustajamäärät eivät ole kuitenkaan vielä koronan jälkeen palautuneet aivan entiselleen, ja siksi maakuntien lentoyhteyksien turvaamiseen tarkoitettu määräraha on välttämätön. Näin saadaan turvattua ostoliikenteen mukaiset lentoyhteydet elokuulle 2022 asti. Toivottavasti silloin yhteiskunta toimii jo normaalisti ja voimme löytää myös markkinaehtoisia ratkaisuja.

Arvoisa puhemies! Vaikka talous onkin nyt hyvää vauhtia toipumassa — kiitos hallituksen ripeän ja oikeasuuntaisen toiminnan — ei koronan varjo ole vielä suinkaan väistynyt. Meidän on tehtävä kaikkemme, että koronan seuraukset yhteiskunnassamme olisivat mahdollisimman vähäiset ja niihin voidaan vastata nopeasti ja päättäväisesti. Tarvitaan edelleen panostuksia niin ihmisten kuin myös talouden hyvinvoinnin turvaamiseksi. — Kiitos.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Soinikoski.

15.15 Mirka Soinikoski vihr: Arvoisa puhemies! Oppositio on koko vaalikauden hokenut, että hallituksella on avoin velkapiikki ja hallituksen toimet työllisyyden parantamiseksi ovat riittämättömiä. Tässä lisätalousarviossa hallitus kuitenkin pienentää nettolainanoton tarvetta 2,2 miljardia euroa. Keskeisenä syynä tälle ovat kohonneet verotuloarviot an-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 131/2021 vp

sio- ja pääomatuloissa. Arvion mukaan ansio- ja pääomaverotulot ovat nousseet peräti puolitoista miljardia euroa.

Lainanoton vähentynyt tarve kertoo siitä, että hallituksen toimet koronapandemian selättämiseksi ovat olleet suuressa kuvassa paitsi riittäviä myös oikea-aikaisia. Kiitos onnistuneiden toimien, talous on alkanut elpyä ja työllisyys lisääntyä, ja hyvä niin. Vain pandemian onnistuneella torjunnalla voimme varmistaa nykyisen talouden positiivisen pohjavireen jatkumisen. Koronapassi ja kasvava rokotekattavuus lisäävät osaltaan kansalaisten ja yritysten luottamusta siihen, että yhteiskunta pystytään pitämään auki ja talouden pyörät pyörimässä huolimatta pandemian kehityksestä.

Arvoisa puhemies! Talouden elpymisen on tärkeää paitsi valtion kassan myös syrjäytymisen ehkäisemisen kannalta. Etätyöskentely ja etäopiskelu ovat olleet monelle kuormittavaa aikaa. Korona-aika on lisännyt yksinäisyyttä, mielenterveysongelmia, ja työssäjaksaminen on kärsinyt. Se, että yhteiskuntaa pystytään pitämään auki, pienentää paitsi valtionvelkaa myös hyvinvointivelkaa, jota meillä on kasaantunut korona-aikana.

Tässä lisätalousarviossa panostetaan myös kokonaisturvallisuuteen. Lisätalousarviossa lisätään niin pelastuslaitosten, poliisin kuin koko oikeusketjun rahoitusta. Valtiontaloudessa meidän on nyt tehtävä toimia, jotka edistävät pandemiasta toipumista.

Arvoisa puhemies! Koronavirus on globaali pandemia. Pandemia on ohi vasta sitten, kun se on kaikkialla maailmassa selätetty. Tämän takia on hienoa, että hallitus on päättänyt lisätalousarviossa lahjoittaa rokotteita kehittyviin maihin. Lahjoitukset hoidetaan korvamerkityllä tuella, jonka ehdoksi asetetaan rokotteiden osto Suomen kiintiöstä. Järjestelyn ansiosta kustannusvaikutus on valtiolle lähes neutraali. Rokotekattavuuden kasvattaminen on ainoa keino selättää koronapandemia. Rokotteet ovat yksi maailmanhistorian suurimmista keksinnöistä, joilla on pystytty torjumaan useita vaarallisia kulkutauteja. Koronarokotuksien tavoite on sama: minimoida koronaviruksesta aiheutuvia sairauksia ja kuolemia. Saavuttaaksemme tämän tavoitteen meidän täytyy saada rokotekattavuus globaalisti riittävän korkealle, jotta tauti saadaan hallintaan ja pandemia selätettyä.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Reijonen.

15.18 Minna Reijonen ps: Arvoisa rouva puhemies ja arvoisa ministeri! Talousarviossa ei, eikä myöskään tässä lisätalousarviossa, ollut osoitettuna riittävästi rahaa Kuopion Pelastusopistolle, ja niinpä alueen edustajat ja kansanedustajat ovat olleet huolissaan siitä, saadaanko tänne nyt varmasti rahoitusta, koska pelastusala on hätää kärsimässä. Olemme tehneetkin siitä talousarvioaloitteen, ja tässäkin on aika hyviä perusteita, miksi näemme tämän Kuopion Pelastusopiston hyvin tärkeäksi.

Pelastusopisto on tärkeä arjen turvallisuuden tuottaja koulutuksen kautta. Pelastuslaitokset eri puolilla maata ovat ilmoittaneet, että vuoteen 2030 mennessä tarvitaan 1 000 uutta pelastajaa nykyisen koulutustuotannon lisäksi. Budjettiesityksessä ei ollut osoitettu rahoitusta pelastajakoulutukseen, ja tämä tarkoittaisi sitä, että pelastajakoulutuksen lisäystarpeeseen ei ole mahdollisuutta vastata. Pelastusopisto ilmeisesti, ellei lisärahaa tule, joutuu todennäköisesti leikkaamaan nykyisiä aloituspaikkoja, ja käytännössähän se tarkoittaa sitä, että pelastajapula pahenee, ja henkilöstöpulan tuottamia seuraamuksia, pahimmillaan paloasemien sulkemista. Tämä on erittäin huolestuttava kehitys varsinkin näillä harva-asutusalueilla, missä välimatkat ovat muutenkin pitkiä. Tämä uhkakuva ei pelkästään koske

Pöytäkirjan asiakohta PTK 131/2021 vp

pelastajia vaan totta kai myös hätäkeskuksia. Jos hätäkeskuksessa ei ole koulutettuja päivystäjiä, ei avuntarve välity sen enempää poliisille kuin muillekaan viranomaisille.

Aikaisempien leikkauksien vuoksi Pelastusopisto on jo vähentänyt toimintojaan miniiniin. Kaikki ydintoimintoja tukevat toiminnot, jotka on mahdollisuus ollut ulkoistaa, on ulkoistettu. Ict- ja toimitilakustannukset tulevat annettuina, ja niiden trendi on ollut kasvava. Käytännössä ainoa, johon voi vaikuttaa, ovat henkilöstökulut. Pelastusopiston historiassa saattaa olla tulossa ensimmäisen kerran merkittävät yt-menettelyt, jos näin käy, että rahoitusta ei ole. Pelastusopiston henkilöstömäärään nämä yt-jutut vaikuttaisivat merkittävästi, ja niillä olisi myös selkeä vaikutus koulutustoiminnan määrään sekä laatuun. Toivomme, että tähän löytyy lisärahoitus.

Arvoisa ministeri, voitteko nyt vakuuttaa, että Kuopion Pelastusopistolle lisätään riittävästi rahaa, että tulee pelastajakoulutuksen lisäämiseen riittävä rahamäärä? — Kiitos.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Suomela.

15.20 Iris Suomela vihr: Arvoisa puhemies! Koronakriisi on monella tapaa hiipumassa, mikä näkyy hienosti tässä lisätalousarvioesityksessä. Nettolainanoton tarve alenee 2,2 miljardilla eurolla, mikä on todella lupaava merkki siitä, että talous on monella tapaa elpymässä. Tämä luo myös liikkumavaraa tukea niitä, jotka eivät ole vielä kriisistä kunnolla selvinneet. Nyt pystymme tukemaan vaikkapa niitä kulttuurialan toimijoita, joihin rajoitukset ja pandemia muuten ovat vaikuttaneet voimakkaasti ja saattavat vaikuttaa edelleen. Tämä on todella tärkeää, sillä tarvitsemme kulttuuria toipuaksemme tästä kriisistä. Ihmiset tarvitsevat nyt hyvinvointia, sivistystä, taidetta, ja toisaalta kulttuurintekijät kaipaavat kipeästi mahdollisuutta palata työnsä äärelle ja ansaita toimeentulonsa. Sen takia onkin keskeisen tärkeää, että nyt pystymme kulttuuria tukemaan.

Muutenkin meidän on muistettava, että tämä kriisi ei ole ohi myöskään monissa suomalaisissa perheissä. Lapsiin, vanhuksiin tämä kriisi on osunut erityisen kovaa, ja moni kärsii mielenterveyden vaikeuksista edelleen. Viimeksi tänään sain viestiä Tampereelta, missä nuorisopsykiatrian osastolla nuoret joutuvat edelleen olemaan patjoilla, koska heille ei ole apua saatu ajoissa, kunnolla. Tilat eivät riitä, ihmiset eivät riitä, ja tähän akuuttiin tilanteeseen meidän on edelleen pystyttävä vastaamaan.

Tässä järjestöillä on tietysti aivan keskeinen rooli. He olivat etulinjassa silloin, kun koronakriisi alkoi. Heidän chatinsa, auttavat puhelimensa ja muut joustavat palvelunsa olivat aivan korvaamattomia silloin, kun moni putosi tyhjän päälle, kun koulut, harrastukset menivät kiinni ja joutuikin yhtäkkiä olemaan ajatustensa kanssa yksin. Nyt onkin keskeisen tärkeää, että näiden järjestöjen toimintaedellytykset turvataan myös tulevinä vuosina. Tiedetään, että tällaista välttämätöntä työtä ei pitäisi joutua maksamaan veikkaustuotoilla. Tähän etsitään pysyvämpää ratkaisua, mutta niin kauan, kunnes se pysyvämpi ratkaisu on olemassa, on keskeisen tärkeää huolehtia, että nämä järjestöt eivät joudu ainakaan ajamaan alas elintärkeitä palveluitaan, niitä chat-palveluita, tukipuhelimia, muita matalan kynnyksen apukeinoja niille nuorille ja vanhemmillekin ihmisille, joilla hätä on suuri. Tiedämme, että tätä todella moni tarvitsee. Tiedämme, että näillä voidaan parhaimmillaan pelastaa ihmisen henki, kun hän on ahdistuksen ja masennuksen kanssa syvällä, ja sen takia onkin aivan keskeisen tärkeää, että näistä huolehditaan myös jatkossa.

Merkit ovat siis lupaavia, se on hieno asia. Menemme kohti valoa, mutta nyt on huolehdittava, että kaikki selviävät tästä pandemiasta. Me emme saa unohtaa niitä, joille tästä jää

Pöytäkirjan asiakohta PTK 131/2021 vp

pahoja traumoja tai mielenterveyden ongelmia. Emme saa myöskään unohtaa, että pandemia ei ole ohi täällä ennen kuin se on ohi koko maailmassa, ja sen takia tämä kansainvälinen rokotusohjelma on erityisen tärkeä.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Koskela.

15.23 Jari Koskela ps: Arvoisa rouva puhemies! Käsittelyssä on vuoden neljäs lisätalousarvio. Viime vuonna näihin aikoihin käsiteltiin jo seitsemättä lisätalousarviota, joten sen suhteen tänä vuonna on mennyt paremmin. Neljäs lisätalousarvio pienentää nettolainanoton tarvetta 2,2 miljardilla eurolla. Pidän kuitenkin melkoisen erikoisena sitä, että EU:n elpymisvälineen kautta tulevat 271 miljoonaa euroa on laitettu tulopuolelle. Tämä on vähintäänkin harhaanjohtavaa. Kyseessä on meidän omaa rahaamme, jonka koko hintalapua emme vielä edes tiedä.

Taloutemme kasvaa tällä hetkellä hyvin, mutta tämä on vain lyhytaikaista koronakuopasta nousemisesta johtuvaa kasvua. Suomen Pankin ennusteen mukaan kasvu on jo vuonna 23 palannut normaaliuralle eli noin 1,3 prosenttiin. Verotuloja saadaan tällä hetkellä odotettua enemmän, mutta niitä ei pitäisi lähteä tuhlaamaan. Nyt olisi järkevää säästää tulevia huonompia aikoja silmällä pitäen. Huomauttaisin myös, että koronakriisi ei ole vielä ohi. Elämme edelleen epävarmoja aikoja.

Arvoisa puhemies! Puhutaanpa taas pieni hetki johtajuudesta. Hyvää johtajuutta tämä hallitus ei toden totta ole osoittanut kautensa aikana. Päätöksenteko on ollut poukkoilevaa ja päätöksiä perutaan ja muutetaan ulkopuolelta tulevan paineen vuoksi.

Hyvä esimerkki on tämä soutaminen ja huopaaminen veikkausvaroilla tuettavista toimialoista, mikä on tässä lisätalousarviossa myöskin mukana. Ulkoinen paine ja pääministeripuoluetta kohdannut kohu saivat hallituksen perumaan jo sovitut päätökset, ja veikkausvoittojen alenema kompensoidaan kokonaan, vaikka muusta oli jo päätetty. Veikkaurahoilla tuetaan tietysti tärkeääkin toimintaa, ja esimerkiksi sote-sektorimme kriisi olisi paljon syvempi ilman järjestökentän tärkeää työtä. Järjestökentän rahoitusta on silti uskallettava tarkastella myös kriittisesti, jos jossain vaiheessa niiden rahoitus siirretään pysyvästi budjettiin.

Vielä huolestuttavampana näkisin kehyksestä poikkeamisen, josta näyttääkin tällä hallituksella tulevan maan tapa. Poukkoilevasta päätöksenteosta pitää päästä eroon. Vaikeita päätöksiä on tarvittaessa uskallettava viedä loppuun asti, vaikka kritiikkiä tulee ja gallupluvut alkavat pelottaa. Tässä tarvitaan hyvää ja päämäärätietoista johtajuutta sekä pitkän tähtäimen ajattelua.

Arvoisa puhemies! Summa summarum: Tämän hallituksen pontevien toimien ansiosta jo 2020 velkaannuimme 17,4 miljardilla ja tänä vuonna nyt käsiteltävän 4. lisätalousarvion mukaisesti 12,2 miljardilla, tai esitystavasta riippuen se voi olla myöskin 11,7. Ensi vuoden arvio lisävelasta on nyt tällä hetkellä 6,9 miljardia, ja se tuskin jää siihen. Velkamme kolmen vuoden periodilla on siis kasvanut 36 miljardia lisää. Velkamme on nyt noussut tällä hetkellä 136 miljardiin, ja julkinen velkamme on yli 70 prosenttia bkt:stä. Samalla EU:n elpymisvälineeseen laitamme 7 miljardia ja suunnitteilla olevaan ilmastorahastoon kenties 1,2 miljardia. Saamme takaisin vain murusia.

Tänään päätimme jo lähteä mukaan pääomittamaan Euroopan unionin vakausmekanismeja, eli lähdemme mukaan pelastamaan Euroopassa olevia nykyisiä ja tulevia roskapankkeja. Tämän lisäksi edessä on hyvinvointialueuudistus, joka luo kyllä uuden hallintohim-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 131/2021 vp

melin, minkä kansa sitten maksaa, mutta mikään ei kylläkään takaa sitä, että hoitoonpääsy helpottuisi tai toiminta tehostuisi, ei ainakaan ilman massiivisia taloudellisia lisäpanostuksia, mikä pitää hoitaa taas velalla. Eipä siinä paljon muita vaihtoehtoja taida olla sitten lopulta.

Arvoisa puhemies! Oikeudenmukaista olisi, että nykyinen hallitus itse siivoaisi aiheuttamansa sotkut. Valitettavasti tämä hallitus ajaa seuraavat hallitukset kohtuuttoman kestävämmään tilanteeseen, varsinkin kun saimme vielä ministeriltä täällä esittelypuheenvuoron alussa kuulla, että lasten säästöpossukin on jatkuvassa käytössä. Näin ei kyllä pidä missään nimessä olla, että sieltä se maksetaan.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Räsänen.

15.28 Päivi Räsänen kd: Arvoisa rouva puhemies! Ministeri Saarikko aiemmin totesi, että käynnissä oleva talouskasvu on tilapäistä, eli vaikka Suomen elpyminen on ollut arvioitua parempaa ja velkaantuminen pienenee, niin isossa kuvassa valitettavasti ei ole talouden tilassa sitä toivottua myönteistä muutosta tapahtumassa. Kuten tuolla lisätalousarviossa todetaan, talouden väliaikainen elpyminen ei poista rakenteellista julkisen talouden epätasapainoa.

Otan kaksi huomiota tästä lisätalousarviosta.

Täällä perhe-etuuksista vähennetään 14 miljoonaa euroa, mikä ei ole leikkaus mutta siinä mielessä valitettava säästö, että se kertoo syntyvyyden vähentymisestä. Tämä vähennyshän aiheutuu muun muassa lapsilisien ja elatustuen saajien määrän vähentymisestä aiemmin arvioituun verrattuna. Vaikka meillä onkin ollut nyt tässä näitä pieniä iloisia uutisia siitä, että syntyvyys on hiukan noussut korona-aikana, niin sekin ilmiö näyttää olevan tilapäinen. Meillä valitettavasti ikärakenne on pahasti vääristynyt, ja sen takia toivoisin sitä, että hallitus toisi sellaisia esityksiä, joilla voitaisiin perheille antaa myönteisiä viestejä siitä, että kaikki vauvat ja kaikki lapset ovat tervetulleita tähän suomalaiseen yhteiskuntaan.

Sitten vielä ihan toinen asia. Olen hiukan pettynyt siihen, että tässä lisätalousarviossa ei ole panostettu lainkaan tämän hetken oikeastaan kriittisimpään ongelmaan, nimittäin tähän hyvinvointivelkaan, joka meillä on korona-ajan jälkeen edelleen kasvanut, ja erityisesti tähän hoitajapulaan niin terveydenhuollossa — perusterveydenhuollossa, erikoissairaanhoidossa — kuin sitten vanhuspalveluissa. Tiedän, että ministeri Kiurun johdolla tätä asiaa on ryhdytty selvittämään, ja se on hyvä asia, mutta nyt tarvittaisiin hyvin pikaisesti toimia. Sen takia odotin ja toivoin, että tässä olisi jo jonkinlainen panostus tullut tähän, että pystyttäisiin lähtemään tätä hyvinvointivelkaa maksamaan.

Yksi ehdotus olisi se, että nyt tilapäisesti korotettaisiin näitä yksityisen sairaanhoidon Kela-korvauksia, jotta voitaisiin tätä yksityistä sektoria käyttää tehokkaammin hyväksi. Toivoisinkin, että ministeri Saarikko myös tähän vastaisi, olisiko hallituksella mitään mahdollisuutta tätä harkita.

Puhemies Anu Vehviläinen: Tässä vaiheessa annan ministeri Saarikolle vielä 3 minuuttia, koska hän joutuu lähtemään hetken päästä pois täältä eduskunnasta. — Olkaa hyvä.

15.31 Valtiovarainministeri Annika Saarikko: Arvoisa puhemies! Todellakin joudun siirtymään hallituksen koronaneuvotteluihin. Toviin sellaisiin ei ole tarvinnut kokoontua,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 131/2021 vp

mutta samanaikaisesti, kun olemme vihdoin päässeet sen 80 prosentin rokotekattavuuden äärelle, niin tiedämme, että sairaalakuormitus ja sitä kautta edustaja Räsänen viisaasti viittaama hoivavelka ovat kasvussa ja on syytä arvioida tilannetta ja myös niitä työkaluja, mitä hallituksella ja alueiden viranomaisilla on käytettävissään, että tilanne pysyy edes tällä tavoin kohtuullisena ja edelleen saisimme rokotekattavuutta nousuun. Miten se liittyy tähän keskusteluun? Se liittyy mitä suurimmassa määrin, koska talouden nousun takana on yhteiskuntien avaaminen, ja talouden nousun takana on tähänastinen hyvä koronahoito, joka on lisännyt ihmisten luottamusta, vahvistanut kotitalouksien luottamusta siihen, että tästä ajasta selvitään. On kyetty ylläpitämään toivoa, ja on kyetty varmistamaan se, että nyt, kun yhteiskunnat ovat avoimia, sieltä sukanvarresta on laitettu säästöjä liikkeelle, oli kysymys sitten yritysten investoinneista tai yksittäisten kotitalouksien kuluttamisesta.

Pari kommenttia tähän keskusteluun ja edustajien pidempiin puheenvuoroihin.

Edustaja Könttällä oli erittäin hyvä kokonaiskuva talouden eteenpäin katsovista uudistamisen tarpeista. Tässä yhteydessä täällä nostettiin esiin jo aiemmissakin puheenvuoroissa nämä Veikkaus-ratkaisut, joita hallituksen piirissä käytiin aika isoin kirjaimin. Nyt korostan, että tässä neljännessä lisätalousarviossa olevat veikkausvoittovarojen kompensaatiot ovat siis jo sitoumus aiemman pohjalta, siis sen ratkaisun pohjalta, että tälle vuodelle sovittiin, koronakriisivuoden keskelle, järjestöille ja kaikille edunsaajille kulttuurin, tieteen, taiteen ja urheilun parissa 100 prosentin tuloutuksen tuki Veikkauksen pienentyneen tulon tilalle valtion budjetista. Mutta Veikkauksen tilanne on siis ollut huonompi kuin hallitus osasi, ja Veikkaus itsekään, ennakoida vielä syksyllä 20 tämän vuoden budjettia tehtäessä.

No mitä sitten tulee vielä koronatilanteen kehitykseen ja mainittuun hoivavelkaan, aiemmissa lisäbudjeteissahan tähän on tehty mittavia panostuksia, mielenterveyteen, lasten ja nuorten palveluihin. Ja korostan, että kestävä kasvun ohjelma, siis Suomen saanto EU:n elvytyspaketista, pitää sisällään kokonaisen neljännnen rahoituksen pilarin, yhden kokonaisuuden ytimessään hoivavelka ja sote-palveluiden uudistaminen. Eli kyllä, satsaukset tähän tulevat olemaan merkittäviä. Samalla totean realistisesti, että emme ehkä edes aivan kaikkea hoivavelasta vielä tiedä, kun tilanne on edelleen kesken ja joka ikinen päivä sairaaloiden kuormitusta tuottaa myös hoivavelkaa ja sitä kautta talouteemme painetta.

Lisäksi vielä nostaisin esiin aiemmassakin keskustelussa useammassa puheenvuorossa esiin nousseen koulutuksen merkityksen. Edustaja Könttä viittasi debatin yhteydessä [Puhemies koputtaa] historialliseen yrityskauppaan Suomessa tänään. Kyse on poikkeuksellisesta yritysmuodosta, se on alustatalouden ytimessä olevaa digitaalista palvelutuotantoa, joka kaupattiin historiallisella miljardisummalla. [Puhemies koputtaa] Mitä siinä pohjimiltaan myytiin? Suomalaista osaamista. Se on tärkein viesti meille: panostakaamme koulutukseen, tutkimukseen ja kehitykseen.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Viitanen.

15.35 Pia Viitanen sd: Arvoisa puhemies! Kyllä tavallaan se, että tässä nyt tuloksia nähdään niin, että meillä on nyt jo 100 000 työllistä enemmän kuin vuosi sitten ja me olemme palautuneet kriisistä paremmin kuin euromaat keskimäärin ja myös suhteellisesti velkaantuneet tämän kriisin aikana vähemmän kuin moni muu maa — eli me olemme pärjänneet taloudessa hyvin — mielestäni, puhemies, on kyllä osoitus myös onnistuneesta talouspolitiikasta ja tosiasiallisista teoista, mitä on tehty. Muistan hyvin, kun tämä epävarma pandemia alkoi, kuinka kuitenkin silloin tehtiin tietoinen päätös, että tartutaan kriisiin tässä ja

Pöytäkirjan asiakohta PTK 131/2021 vp

nyt: tuli niitä lukuisia lisätalousarvioita, luotiin tällä tavalla työpaikkoja ja varmuutta siihen, että vältämme konkurssiaalloit. Huolehdimme pienen ihmisen ja yrittäjien sosiaaliturvasta, jotta myös tietynlaiset elämisen mahdollisuudet säilyvät, ja teimme monia panostuksia, myös erilaisia paketteja lasten ja nuorten hyvinvointiin jne. jne. Tämä tässä ja nyt -tilanteen ikään kuin hallinta yhdistettynä tähän elvytykseen, mikä tuli sen jälkeen, ja nyt jo sen pohdinta, miten sitten vastuullisesti ja maltillisesti parin vuoden päästä palaamme toivottavasti normaalimpaan kehitykseen maailmalla — mielestäni tämä kaikki on tehty tekojen ja päätösten seurauksena hyvin, tulokset näkyvät ja ne ovat keskimäärin valtavan paljon parempia kuin monessa muussa maassa, ja tämän luulisi jollain tavalla ansaitsevan myös opposition huomion.

Minusta oli hirvittävän mukavaa, puhemies, kun edustaja Niemi perussuomalaisista muun muassa kiitti vilpittömästi hallitusta siitä, että tuli 30 miljoonaa poliisille, jota tarvitsemme ihmisen turvallisuuteen tässä ja nyt. Samaan aikaan kuitenkin kokoomus ei mitään muuta kuin jatkoi moitelinjaa. Ja en minä nyt juurikaan näe tässä listalla pyydettyjä puheenvuoroja kokoomukselta. Eli ilmeisesti — tämä on ikävä sanoa, mutta onko sitten niin — tulos on tällä hetkellä liian hyvä, jotta täällä sitten oltaisiin siitä keskustelemassa.

Tulevaisuudessa on myös haasteita, ja sen me kaikki tiedämme. Minulla ei ole mitään syytä uskoa, puhemies, ettemmekö me tulevaisuudessakin osaisi näihin haasteisiin vastuullisesti ja maltillisesti suhtautua ja löytää ratkaisua vaikeaan tilanteeseen.

Yksittäisasiana kiitos myös minun puolestani poliisin rahasta, se oli sos.dem.-ryhmälle hyvin tärkeä. Nostimme sen kesäkokouksen yhdeksi kärjeksi. Ja kiitos myös siitä, että näitä kulttuurikompensoitioita myös ensi vuodelle tulee, ja ne nyt sovitut tulevat sitten täydentävässä talousarviossa, ja tässä lisätalousarviossa on todellakin se jo sovittu kompensoitio kyseessä, [Puhemies koputtaa] mutta se ei vähennä sen merkitystä. Se on tärkeä, äärimmäisen tärkeä. [Puhemies koputtaa] Tässä jos missä riittää myös haastetta jatkoon, puhemies.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Löfström poissa. — Edustaja Lindén.

15.38 Aki Lindén sd: Arvoisa rouva puhemies! Tuossa lyhyessä debattipuheenvuorossani kiinnitin huomiota tähän yleiseen tilanteeseen, voisiko sanoa makrokuvaa, joten en nyt sitä tässä enää toista. Nyt otan esille kaksi asiaa:

Meillähän tämä määrärahojen, siis menojen, nettovaikutus oli nyt 248 miljoonaa euroa vähentymistä. Mutta on aika mielenkiintoista tarkastella, mitä näiltä osin siellä valtion budjetin sisällä tässä esityksessä on tapahtumassa.

Suurin vähennyshän tulee 308 miljoonan euron edestä sosiaali- ja terveysministeriön pääluokkaan. Siihen edustaja Räsänen tässä muuten erään esimerkin avulla viittasikin, näihin perhe-etuuksiin, mutta se suurin vähennyshän tulee tietenkin siitä, että työttömyysmenojen tarve on vähentynyt. Samoin tulee merkittävä vähennys siitä, että niiden sairausvakuutuskorvausten määrä, jotka nyt oli varattu koronatestien tarpeisiin, vähenee, ja eräät muut. Eli tästä seuraa tämmöinen 308 miljoonan vähentyminen.

Edelleen sitten kaiken kaikkiaan itse asiassa nämä vähennykset ovat siellä 550 miljoonaa euroa, ja sitten vastikkeena on 300 miljoonan kasvu, josta sitten suurin osa kohdentuu sisäministeriöön, eli 99,6 miljoonaa. Siinä on tämä poliisin runsas 30 miljoonaa ja sitten Rajavartiolaitoksen ulkovartioalukset. Liikenne on saamassa 62 miljoonaa ja oikeusminis-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 131/2021 vp

teriö 27 miljoonaa ja opetus- ja kulttuuriministeriö 31 miljoonaa, joka liittyy juuri näihin kulttuurin määrärahoihin, joista täällä on paljon puhuttu.

Eli halusin kiinnittää huomiota budjetin määrärahojen sisäisiin muutoksiin. Minusta valtiovarainministeri perusteli äsken hyvin sen, että tässä lisätalousarviossa ei olla nyt kohdennettu rahoja sitten esimerkiksi hoitovelkaan, koska se on tullut meillä aikaisemmin rahoitetuksi ja on tulossa vielä muuta kautta rahoitetuksi.

Lopuksi kiinnittäisin huomiota siihen, että oppositio, ennen kaikkea kokoomus, nosti esille kritiikkiä siitä, että Suomen talouskasvu ei olisi yhtä voimakasta kuin vertailumaisissa. Sanoisin kyllä, että siinä oli kysymys tilastollisesta kikkailusta. Jos nyt otan esimerkin, että jossakin maassa bruttokansantulo on pudonnut 8 prosenttia ja sitten se kasvaa 6 prosenttia, ja meillä bruttokansantulo putosi 2,9 prosenttia ja kasvaa 3,3. Mikä on oikea tapa verrata? Sekö, että vertaamme sitä 6 prosentin kasvua siihen meidän 3,3:een? Eikö oikein ole verrata sitä, mikä on se kokonaisvaikutus? [Puhemies koputtaa] Me olemme jo tänä vuonna kirineet kiinni sen viime vuoden pudotuksen, mihin moni maa ei ole vielä pystynyt. — Kiitoksia.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Adlercreutz.

15.42 Anders Adlercreutz r: Tack, fru ordförande! Näinhän se juuri on, niin kuin edustaja Lindén tuossa totesi.

Edustaja Könttö nosti esille tänään julkistetun kaupan. Suomalainen yritys myydään 7 miljardilla eteenpäin. Se on hyvä asia sikäli, että se tuo pääomaa maahan, pääomaa, jota voidaan sitten investoida uudelleen, ja se on sikäli poikkeuksellista, että tähän asti suomalaisia yrityksiä on myyty huomattavan paljon pienemmän kokoisina eteenpäin. Ruotsalaiset kasvattavat omia yrityksiään ennen kuin ne mahdollisesti myydään — me ollaan myyty niitä muutaman miljoonan kokoisina eteenpäin, ja muut ovat sitten korjanneet hedelmät. Eli sikäli kehitys on hyvä, mutta tämänkin yksittäistapauksen edessä pitää tietenkin pohtia, miten tästä tulisi sääntö eikä poikkeus, miten me voidaan tukea suomalaista omistamista, suomalaista omaisuuden kasvattamista ja yritysten kasvumahdollisuuksia täällä kotona. Miten varmistetaan, että täällä on pääomaa, jota sijoittaa, ja että on sellaiset verotukselliset insentiivit, että haluaa sijoittaa kotimaahan ja haluaa täällä pitää omaisuutta ja kehittää yrityksiä? Se liittyy tietenkin pidemmällä tähtäimellä pääoman verotukseen mutta myöskin esimerkiksi perintöjen verotukseen, jotka molemmat ovat sellaisella tolalla tänään, että eivät ehkä ihan tällaisiin kasvutarinoihin yllytä.

Työllisyys oli tässä esillä: Siinä missä vielä 15 vuotta sitten olimme tasapainossa 67—68 prosentin työllisyysasteella ja tavoitteena oli pitkään 72, niin nyt 75 on haarukassa, jos soveltaa sitä vanhaa laskutapaa, mutta vaaditaan jo 78, jotta julkinen talous olisi tasapainossa. Se kertoo tietenkin siitä, että demografinen kehitys on ollut epäsuotuisa siihen nähden, niin että meillä huoltosuhde ei ole optimaalinen, mikä taas tarkoittaa, että meidän pitää kiirehtiä näitten mittareiden kääntämistä toisin päin — mikä liittyy sitten taas työperäisen maahanmuuton ilmeiseen tarpeeseen, niitten prosessien tarkastamisen tarpeeseen, ja toivon todellakin, että työministeriössä nämä asiat nopeasti pääsisivät eteenpäin.

Poliisien määrärahoista on tässä myöskin puhuttu. Tässä budjettikirjassa on Suomen historian isoimmat satsaukset poliisiin. Siis missään aikaisemmassa keltaisessa kirjassa ei näin paljon ole satsattu, mutta siitä huolimatta siihen tulee nyt sitten 30 miljoonaa lisää,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 131/2021 vp

mikä kertoo siitä, että tässä otetaan sisäinen turvallisuus ja poliisien tilanne vakavasti, ja sikäli kehitys on ollut hyvää.

Oikeuslaitoksesta tässä puhuttiin, ja tuli kritiikkiä siitä, että tässä satsataan myöskin oikeusavustajiin, jotka toki ovat yksityisen sektorin tekijöitä, mutta itse nyt en haluaisi tehdä sellaista ideologista vääntöä, etteikö muka voisi käyttää yksityisiä toimijoita oikeuslaitoksen tilannetta parannettaessa. [Puhemies koputtaa] Jos tämä on mielestänne huono asia, niin olen kyllä todella huolestunut.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Hoskonen.

15.45 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Tämä neljäs lisätalousarvio tältä vuodelta osoittaa kyllä vahvasti, että talous on elpymässä. Koronasta olemme joutuneet maksamaan kovan hinnan. Ei se koske vain Suomea, koko maailmaa se kyllä koskee. Emme ole siinä asemassa huonommin lähteneet liikkeelle kuin muutkaan. Samaa kurjuutta on jaettu.

Maan hallitukselle ja valtiovarainministeri Saarikolle isot kiitokset siitä, että on otettu käyttöön kustannustukia yrityksille. Se on pitänyt siitä huolen, että yritykset ovat päässeet kohtuullisen hyvin rämpimään yli korona-ajan vaikeuksien. Monella yrityksellä on ollut ylivoimaisia vaikeuksia, ja ikävä kyllä varmaan jotkin yritykset ovat päättäneet lopettaa toimintansa, mutta iso kuva on kyllä aika hyvä. Kiitos koko hallitukselle hyvästä toiminnasta. Se oli kuitenkin varmasti Suomen historian yksi vaikeimpia taloudellisia paikkoja. Ja jos joku arvostelee tätä pakettia, joita on jo tehty montakin kappaletta, niin kannattaa muistaa, että ei tätä ole voinut kukaan etukäteen harjoitella. Tässä mentiin aivan intuition pohjalta, ihan joskus mututuntumallakin varmaan, että selvittää eteenpäin.

Joka tapauksessa valtion velkaantuminen on edelleen sillä tasolla, että olen huolissani. Suuret talousviisaat ovat varoitelleet jo koronnousun mahdollisuudesta. Ei se välttämättä nyt ole tulossa, ihan lähiajan näköpiirissä se ei ole. Kuten Suomen Pankin pääjohtaja Olli Rehnkin rauhoitteli, korkomarkkinoilla ei tällä hetkellä näyttäisi olevan isoja paineita, mutta se on edessä joka tapauksessa. Sen takia tuo velkaantuminen pitää meidän saada kuriin. Ja miten se tehdään?

Arvoisa puhemies! Olen siitä hyvin huolissani, että Suomen kansantalouden ison moottorin, metsät yleensä, kimppuun hyökätään nyt oikein Euroopan unionin taholta kaikilla mahdollisilla aseilla. Siellä on taksonomiaa ja siellä on LULUCF:ää ja siellä on vaikka mitä kehitetty. On RED kolmosta ja näitä uusiutuvan energian kestävyyskriteereitä sun muita. Ei kyllä käy maa- ja metsätalousministeri Jari Leppää kateeksi, kun tällaisten asioiden kanssa painii tuolla EU:ssa. Toivon vain, että hänellä voimat ja sinnikkyys riittävät, koska tämä ei missään nimessä ole pikajuoksu vaan tämä on maratonjuoksu kertaa kaksi.

Asia on nimittäin sillä tavalla, että meidän ei pidä suostua luopumaan niistä Euroopan unionin liittymissopimuksessa olevista isoista asioista, joista ensimmäinen asia oli se, että sosiaalipolitiikka kuuluu valtakunnan, jokaisen jäsenmaan itsensä päätettäviin asioihin. Tänä päivänä talousvaliokunnassa käsitelimme asiantuntijakuulemisessa elvytyspaketti kakkosta elikkä tätä sosiaalipakettia. Siellä otetaan nyt vahvasti yhteistä velkaa ja ollaan tekemässä yhteisiä joukkovelkakirjalainoja lisää ja sijoittamassa rahaa sosiaalipolitiikan puolelle lähinnä ilmastonmuutoksen myötä tulleen energian hinnan nousun kustannusten korvaamiseen. Onhan aivan ennenkuulumatonta, että Euroopan unionin komissio ikään kuin ei olisi tietoinen ollenkaan EU:n päälinjoista. Komissio on ainoa toimielin Euroopas-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 131/2021 vp

sa, jonka nimenomaan se pitää tietää. Vaikka muut olisivat vähemmällä tiedoilla varustettuja Euroopassa, niin komission se pitää tietää. Mitä ihmettä täällä Euroopassa tapahtuu, kun tällaista menettelyä viljelee Euroopan unionin komissio? Jos Ursula von der Leyen olisi paikalla, niin häneltä tätä kyllä kysyisin, mutta ei ole nyt paikalla, toivon mukaan katsoo tätä lähetystä. [Naurua]

Tämä metsien ja metsätalouden ja metsäteollisuuden alasajo on jotain sellaista, mitä nyt parhaillaan tehdään, ja se aiheuttaa minulle erittäin huonoa vointia, jopa unettomuutta. Eihän näin voi mennä, että me sallimme oman kansantaloutemme selkärangan romuttamisen vielä omilla päätöksillä. Kannattaa kaikkien Suomen kansanedustajien ja suomalaisten muistaa se, millä me olemme tästäkin lamasta yli päässeet. Metsissä on tapahtunut, on ollut töitä, on tullut energiaa, on tullut vientituotteita, on tullut rahaa kunnille, kansalaisille, kaikille. Tehtaan pyörät ovat käyneet, rattaat ovat käyneet tulikuumina, työtä tehdään sekä metsissä että tehtailla että vientisatamissa ja rakennetaan puutaloja ja tehdään vaikka mitä suomalaisesta uusiutuvasta raaka-aineesta. Nyt tämän kimppuun hyökätään. Tuntuu tässä talossa ainakin vihreiden osalta olevan suorastaan kansallishuvia yrittää nyt metsät pistää matalaksi. Vastuutonta toimintaa. Tällaista minä en mielelläni katsele enkä siitä tule suutani kiinni pitämään.

Toinen asia on sitten tämä työvoimapula. Meillä on valtava työttömyys tässä maassa, mutta siitä huolimatta meillä on työvoimapula. Euroopan unionissa on vapaa työvoiman liikkuvuus taattu, kuten tiedetään jäsenyys sopimuksesta. Vuoden 1995 jälkeen luulisi tämän asian jo korjautuneen, kun työvoima on ollut vapaasti liikkuvaa, mutta eipä ole korjaantunut. Sen takia meidän pitää kiinnittää yhä enemmän huomiota omien työttömien saamiseen työmarkkinoille mahdollisimman tehokkaasti. Samoin pitää palkita niitä eläkkeellä olevia, jotka vielä eläkkeelle jäätyäänkin jaksavat panostaa isänmaan rakentamiseen. Heille on toki suunniteltu verovähennyksen kautta tulevaa verohelpotusta. Kannustan siihen, että ne ihmiset, jotka tekevät työtä, palkittakoon pienemmällä verotuksella. Se on vähin, mitä me voimme tehdä. Heillä on ammattitaito, heillä on osaaminen ja halu rakentaa isänmaata. Siitä pitää palkita eikä rangaista.

Sitten tämä valtava lupabyrokratia. Yksi pahimpia työttömyyden syitä tässä maassa on tämä järjetön lupabyrokratia, joka pyörii joka puolella. Meillä alkaa olla satamia, joita ei pysty kehittämään sen tautta, kun joku lintu sattuu asumaan lähellä. Tänne tulleen vieraslajin takia, tai en tiedä onko enää vieraslaji, mutta kuitenkin sen linnun takia tässä maassa tehdään isoa vahinkoa koko ajan. Sama koskee valkoposkiahioita. Maatalous on ajettu semmoiseen ahdinkoon, että maanviljelijät ovat epätoivoisia. Pitää meillä tässä maassa ruveta järkeä löytämään, että tällaiset asiat pannaan kuntoon.

Ja jos joku haluaa rakentaa vaikka tehtaan, niin sille annettakoon vuodessa lupa rakentaa se tehdas sinne. Kyllä ympäristöasiat osataan. Tai sitten meidän pitää tässä talossa tehdä päätös, että tapahtukoon sitten hiilivuoto ja menkööt tehtaot tuonne ulkomaille. Mutta sitten ne, jotka täällä hilluvat ilmastobyrokratialla, tanssivat ilmastohumppaa aamusta iltaan, saavat mennä ulkomaille katsomaan, mitä se sitten oikein on, kun tehdään kaikki puh- taammin siellä naapurissa.

Toivon, että tähän asiaan tässä talossa järki löytyy. Tällä tavalla ei voi jatkaa enää. Jos me haluamme Suomen kansan pitää hyvässä kunnossa ja maksaa eläkkeitä ja ylläpitää hyvää sosiaaliturvaa ja terveydenhuoltoa, niin meillä pitää olla silloin toimivat työmarkkinat [Puhemies koputtaa] ja toimiva teollisuus. Muuten meille käy huonosti.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 131/2021 vp

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Kiviranta.

15.52 Esko Kiviranta kesk: Arvoisa puhemies! Tässä tämän vuoden neljännessä lisätalousarviossa bruttokansantuotteen arvioidaan kasvavan tänä vuonna 3,3 prosenttia. Voidaan todeta, että talouden toipuminen on ollut tänä vuonna varsin nopeaa. Kyse on paljolti siitä, että patoutunut kysyntä on purkautunut rajoitustoimien hellittäessä. Tämä on vauhdittanut yksityistä kulutusta ja parantanut työllisyyttä. Myös kansainvälinen kysyntä on ollut hyvää. Itse asiassa tuo kasvuluku, 3,3 prosenttia, on varsin hyvä. Niiden talousoppien mukaan, joita minä olen lukenut, kolmen neljän prosentin kasvu olisi optimaalinen ja mahdollistaisi kansantalouden häiriöttömän kehityksen.

Talouden elpyminen jatkuu, ja talouskasvun ennustetaan olevan myös ensi vuonna lähes kolme prosenttia. Epävarmuustekijöitä ovat tietenkin tautitilanteen kehittyminen ja toisaalta se tosiasia, että talouden väliaikainen elpyminen ei poista rakenteellista julkisen talouden epätasapainoa. Suuria rakenteellisia uudistuksia tarvitaan ja tarvittaisiin.

Arvoisa puhemies! Nettolainanoton tarve pienenee merkittävästi, sillä lisätalousarvioesityksessä on otettu huomioon suhdannetilanteen paranemisesta johtuvat tarvearvioiden muutokset ja verotuloarvioiden korotukset. Verotuloarvioita korotetaan puolitoista miljardia euroa, ja nettolainanoton tarve vähenee 2,2 miljardia euroa.

Arvoisa puhemies! Pari sanaa vielä Veikkauksen voittovaroista ja Veikkauksen tulosehityksestä. Aivan uusimman tulosennusteen mukaan Veikkauksen tulos olisi tänä vuonna suunnilleen sama kuin viime vuonna, mutta kaiken kaikkiaan se on alentunut tässä parissa vuodessa noin tuhannesta miljoonasta eurosta noin 670 miljoonaan euroon, ja se on suuri muutos. Lähinnä koronapandemia on vaikuttanut Veikkauksen tuottoihin, erityisesti rahapeliautomaattien sulkemisten vuoksi. Muitakin syitä on. Ensi vuosi on turvattu, kun leikkaukset vältettiin ja tuoton alenema kompensoitiin kehyksen sisältä budjettivaroin, mutta tietysti tämä keskustelu siitä, miten kaikki nämä hyvät tarkoitukset, joita Veikkauksen tuotoilla on rahoitettu, saadaan ylläpidettyä, velloo, ja siksi olisi hyvä, [Puhemies koputtaa] että hallitus linjaisi mahdollisimman nopeasti tämän tulevaisuuden kehityksen [Puhemies koputtaa] heti ensi vuoden alussa.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Essayah poissa, edustaja Kettunen poissa. — Edustaja Myllykoski.

15.56 Jari Myllykoski vas: Arvoisa rouva puhemies! Lisäbudjetista kun keskustellaan, on pakko katsoa hieman taaksepäin ja todeta, että hallitus on onnistunut. Jos kritisoidaan sitä tai halutaan vesittää hallituksen tekemiset sillä, että tämä on globaalia kasvua ja että siinä ei ole hallituksen toimilla mitään tekemistä, niin syyllistyy kyllä itsepetokseen. Hallitus on yritysten tukipaketeilla mahdollistanut sen, että olemme välttyneet konkurssiaalloilta. Olemme pystyneet pitämään meidän elinkeinoelämämme rattaat kuitenkin toiminnassa, vaikka koronatilanne on ollut erityisen vaikea. Ollaan osattu laittaa rahaa oikeisiin kohteisiin. Hallitus olisi voinut epäonnistua mutta ei epäonnistunut, vaan toimet, mitä on tehty, ovat mahdollistaneet sen, että nyt olemme vahvassa talouskasvussa.

Täällä nostettiin esiin tämä alueellisen lentoliikenteen rahoitus, ja se on hyvä. Meidän vientiteollisuutemme ehdottomasti tarvitsee meidän lentoliikennettämme myös alueellisesti. Toivoisin kuitenkin, että kun jatkossa näitä asioita katsellaan, niin katsottaisiin niiden maakuntien kenttiä, missä vientiteollisuutta on todella paljon. Nyt on harmillista, että

Pöytäkirjan asiakohta PTK 131/2021 vp

Satakunta jää edelleen kaupunkiaivustusten varaan koettaessaan mahdollistaa vientiteollisuuden vientiä.

Mitä muuta hyvää voi sanoa? Kyllähän tässä nyt poliisi, rajavartio, pelastus ja tulli ovat kuitenkin olleet siellä saamapuolella, mitä todellakin tarvitaan. Mutta samalla kyllä, kun odotan sitä selvitystä poliisin osalta, oikeastaan toivoisin, että meidän eduskunnan tarkastusvaliokunta ottaisi omaksi asiakseen selvittää poliisihallinnon varojen käytön, sen ison kasvun niin sanotusti johtajatasolla mutta myös kaiken kaikkiaan. Me tarvitaan poliisia ihmisten joukkoon ja ehkäisemään rikoksia, ja nyt olisi hyvä tarkastella eduskunnan toimesta, onko se rahankäyttö sitä edistävää.

Ja vielä täytyy yhtyä tuohon edustaja Hoskosen hyvään näkemykseen meidän luvituksen osalta. On järkyttävää, että vihreän siirtymän osalta mekin olemme Harjavallassa tilanteessa, missä akkukemikaalitehdas on harjakorkeudessa ja valituksen kautta ympäristölupa vedetään alta pois. Jotakin meidän täytyy tehdä, jotta me olisimme tämän vihreän siirtymäkauden kukkulalla. Ja se tarkoittaa sitä, että ulkolaiset investoijat voivat luottaa suomalaisen luvitusjärjestelmään.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

15.59 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Edustaja Myllykoskelle isot kiitokset viisaista sanoista. Todellakin tuo Harjavallan tapaus on jotain sellaista, joka saa minut ihmettelemään, olemmeko me yleensäkin demokraattisessa valtiossa, kun täällä voidaan yksittäisten ihmisten mielivallalla lopettaa noin valtava investointi. Niiden, jotka haluavat tätä maata jarruttaa ja tehdä tänne työttömiä lisää, kannattaisi mennä itseensä ja miettiä, mitä palveluita kyseiset valittajat itse hyödykseen käyttävät tässä yhteiskunnassa. Ne kaikki tehdään niiden työtä tekevien ihmisten verorahoilla. Ei niitä verorahoja taivaalta sateena lankea, vaan ne pitää ansaita kovalla työllä ja uusilla investoinneilla.

Tämä Harjavallan tapaus on jotenkin raivostuttava, että on investoitu valtava määrä vihreään teknologiaan, joka tukee koko tämän maailman pysymistä terveempänä. Sitten sellaista ruvetaan jarruttamaan. Sama koskee sitä Rauman telakan kehittämistä. Sama koskee monta muuta investointia: noin 3—4 miljardin euron edestä on tässä maassa investointeja, jotka odottavat lupamenettelyssä, ja joku valittaja taas hieroo siellä kämmeniään.

Lieksassa on vastaava esimerkki: Siellä yksi silta on noussut keskusteluun. Ei saa raken-
taa siltaa. Nyt kun toinen silta meni remonttiin, niin nyt kohta koko liikenne loppuu, kun yksi valittaja siellä haluaa tehdä itseään tykö. Murheellista toimintaa.

Maatalouden piiriin vielä muutamalla sanalla, arvoisa puhemies: Tässä maassa on maailman puhtainta ruoantuotantoa ja maailman puhtaimmat pellot, ja välillä, kun kuuntelee tätä keskustelua ja lukee tuolta tiedotteita EU:sta tulevista sanktioista, mitä Suomelle suunnitellaan nimenomaan päästökaupan ja hiilitaseen takia, niin se tekee kyllä murheelliseksi. Onhan käsittämätöntä, että esimerkiksi kun nyt Suomen pitää kantaa oma osansa, totta kai, ilmastopolitiikasta ja ne omat päästöt pyrkii vähentämään niin pieneen ja myös hiilinieluja kasvattaa... Hiilinieluja pystymme kasvattamaan, mutta ensimmäinen homma, mikä tässä maassa pitää tehdä, jotta emme maksa turhasta, on se, että oikeat hiilidioksidipäästöluvut tutkitaan tässä maassa. Eihän siinä ole mitään järkeä, että meillä kun on 2,3 miljoonaa hehtaaria peltoa ja siitä on kymmenen prosenttia turvepeltoja, eli 230 000 hehtaaria ja siitä se 110 tuhatta hehtaaria on sellaisia peltoja, joita vielä lasketaan maanäytteiden perusteella suopelloiksi eli turvepohjaisiksi pelloiksi — ja sieltä ne päästöt tulevat jos tulevat — niin

Pöytäkirjan asiakohta PTK 131/2021 vp

tälle lasketaan yli 8 miljoonaa tonnia päästöjä. Eihän siinä ole päättä eikä häntää! Onko todella Suomen valtio ja suomalainen veronmaksaja niin rikas, että sillä on varaa maksaa tyhjästä päästökaupan kautta rahaa tuonne maailman tuuliin? Jos jotain maksetaan, niin peruste pitää olla oikein. Jokaisella laskun maksajalla on oikeus tietää, ovatko laskun perusteet oikein vai maksaako turhasta. Varmasti on oikeus olemassa tietää kaikki totuus.

Sama koskee sitten soiden hiilidioksidinieluja: Sitä 5:tä miljoonaa tonnia, mitä suot si-
tovat hiiltä, ei lasketa suomalaisten eduksi ollenkaan. Kuka tämän neuvotteli? Antoi-
ko Suomen eduskunta sille luvan? Nyt käsittelemme lisätalousarviota, ja siellä taas tämä il-
mastohumppa soi niin komeasti. Kuinka paljon me haluamme ahavasta vielä maksaa? Mi-
nua sattuu sydämeeni se, kun moni nuori mies ja nainen on työttömänä sen takia, kun ei ole
investointeja tullut, kun luvat viipyvät ja Euroopan unioni on työntämässä nyt meille omia
kustannuksiaan sosiaalipakettien ja elvytyspakettien myötä. Näitä lisäbudjetteja me saam-
me tehdä vielä 52 kappaletta vuodessa, jos ei rupea tässä järkeä löytymään, niin että me
emme maksa näitä älyttömiä laskuja tuonne Euroopan unioniin.

Ja jos yhtään teitä lohduttaa, niin luin tässä viikonloppuna netistä, että Italiassa on me-
nossa Monte dei Paschi di Siena -niminen pankki nurin. Sillä riittävät rahat enää jouluun
asti. Siellä kun pärähtää pankki nurin, niin sitten tässä salissa taas jotain lisätalousarviota
kehittelään, että mitä me tehdään.

Kyllä tässä joskus yön hiljaisina hetkinä meinaa tippa tulla linssiin, että voisivatko isän-
maan asiat olla näin. Kyllä meillä monta asiaa osataan, mutta se, mikä pitäisi tässä maassa
oppia vielä, on isänmaan asioiden hoitaminen sisulla ja sydämellä niin, että suomalaiset
hyötyvät siitä, koska Suomi on ainoa kansakunta, joka pitää suomalaisten puolta, ja Suo-
men eduskunta on ainoa eduskunta, joka suomalaisten puolta pitää. Kukaan muu sitä ei
meidän puolestamme tee. Tämä perusoppi olisi hyvä käydä opettelemassa. Jos ei muuten,
niin kannattaa ostaa sitten taskupeili jokaisen kansanedustajan.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Reijonen, olkaa hyvä.

16.04 Minna Reijonen ps: Kiitos, arvoisa puhemies! Kyllä lisätalousarviossa on toki hy-
viäkin asioita, mutta edelleenkin haluaisin muistuttaa tästä omaishoidon tuesta ja
omaishoidon tuen verottomuudesta. Perussuomalaiset ovat ajaneet omaishoidon tuen ve-
rottomuutta jo pitkään, ja myös nyt tähän lisätalousarvioon olisi ihan hyvin voitu ympätä
vaikka enemmän siihen omaishoidon tukeen kannustusta. Kuitenkin sote on tulossa ja
muuta, ja se tulee paljon vaikuttamaan omaishoidon tukeen ja omaishoitajiin, niin kyllä sen
omaishoidon tuen täytyisi olla veroton. Tähän tarvitaan ehdottomasti lisää rahaa.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Peltokangas, olkaa hy-
vä.

16.04 Mauri Peltokangas ps: Kiitos, arvoisa puhemies! Tässä on ollut hyviä puheenvuo-
roja. Tartun edustaja Myllykosken aiheelliseen huoleen lentoliikenteemme tilasta ja pai-
kalliskentistä. Pidän hyvin tärkeänä, että tulevaisuudessa nämä toimivat niin siellä Sata-
kunnassa, Kainuussa, Keski-Suomessa kuin meillä Keski-Pohjanmaallakin. Erittäin huo-
lestuttavaa siinä on se, että jos me ajatellaan esimerkiksi Keski-Pohjanmaan lentoja tänä
päivänä Helsinkiin, niin meidän valtionyhtiö on ainakin vielä muutaman viikon takaa ole-
vien tietojeni mukaan estänyt jatkolennot, eli ei mahdollista jatkolentoja maailmalle,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 131/2021 vp

jolloinka se, mitä varten tämä lentoyhtiö on olemassa, mielestäni typistyy. Se vaikeuttaa siis bisnesmatkustajien käyntiä siellä, missä maan vienti on suurinta, eli meillä tuolla Rannikko-Pohjanmaalla ja Keski-Pohjanmaalla.

Mitä lisätalousarvioon tulee, tässä huomasin tällaisen prioriteetin. Olen usein puhunut siitä, että pitäisi varoja priorisoida Suomen kansan eduksi, ja näin täällä jälleen kerran jouduin toteamaan sen prioriteettiongelman. Meillä on pääluokka 24, Ulkoministeriön hallinnonala, Kansainvälinen kehitysyhteistyö, Varsinainen kehitysyhteistyö (siirtomääräraha 3 vuotta), lisäystä 12 600 000. Vertaan sitten tuota pääluokkaan 30, Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala, Maaseudun kehittäminen, lisäystä kolme ja puoli miljoonaa. Tämä 12,6 miljoonaa menee rokotuslahjoituksiin Afrikan sarveen. 12,6 miljoonaa löytyy sinne, mutta maaseudun kehittämiseen kolme ja puoli miljoonaa. Tässä on se priorisointi. Kyllä minun mielestäni kun tällaisia lisäbudjetteja tehdään — siis kun me velkaannutaan joka tapauksessa, vaikkakin nostan sille hattua, että velkaantumisen vauhti on saatu pysähtymään tällä hetkellä — tämä priorisointi on nyt tässäkin kohtaa päin honkia, että lahjoitetaan rokotteita 12 miljoonan edestä ja omaa maaseutua kehitetään 3,5:llä. Haloo hallitus, haloo keskusta, tämäkö on teidän politiikkaanne maaseudun hyväksi?

No, yhdyin myöskin kiitoksiin, mitä tässä salissa on ansiokkaasti annettu hallitukselle siitä, että poliisien määräraha, 30 miljoonaa, löytyy. Olen siitä erittäin kiitollinen. Ja aina, kun on kiittolisuuden paikka, se on myöskin ääneen pystyttävä sanomaan, eli erityismaininta ja kiitos siitä hallitukselle. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Lundén, olkaa hyvä.

16.07 **Mikko Lundén ps:** Kiitos, arvoisa herra puhemies! Edustaja Myllykosken ja muitenkin pitämiä puheenvuoroja arvostan kyllä täysin. Ja kiittaen hänelle, että hallitus on onnistunut tukemaan yrityksiä. Mutta minun on pakko sanoa taksikuskin pojanpoikana, että taksiyrittäjät mielestäni hallitus on unohtanut. Olen tästä ennenkin puhunut tässä salissa, ja olen pettynyt, että tässäkin lisätalousarviossa ei ole huomioitu taksiyrittäjiä. Yksi julkisen liikenteen muoto, taksiliikenne, on kärsinyt koronan seurauksena varsin voimakkaasti. Nyt ajoneuvokalustolta vaaditaan ilmastoperusteisesti entistä enemmän muun muassa juuri voimaan tulleella vähäpäästöisen ajoneuvon julkisten hankintojen vaatimuksella. Kuitenkin taksit ovat menettäneet romutuspalkkion, kun hankinta on tukien ulkopuolella. On meillä varsin erikoista, että yksityinen autonostaja saa tukea hankintaansa mutta taksiyrittäjä ei saa. Samoin taksiliikenteen ja samalla myös muun ammattiliikenteen vaatimukset latausasemien osalta ovat jääneet täysin vaille euroja tässäkin lisätalousarviossa, mitä minä pidän erittäin valitettavana. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitos. — Ja nyt mahtuu vielä yksi puheenvuoro tähän vaiheeseen. Sen jälkeen on tämän asian käsittely joko keskeytettävä tai päätettävä. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

16.08 **Hannu Hoskonen kesk:** Kiitoksia, arvoisa puhemies! Lyhyesti vain kaksi asiaa.

Toinen on tämä maakuntakenttien rahoitus. On erinomaisen hieno asia, että se tuli nyt, ja toivoisin tässä yhteydessä, kun rahaakin on sinne annettu, että niitä lentovuoroja katsottaisiin vähän niin kuin... Tämä on operatiivista toimintaa, toki sen ymmärrän, mutta saanhan minä toivomuksen esittää. Siellä on sellaisia lentovuoroja, joitten aikataulut ovat aivan

Pöytäkirjan asiakohta PTK 131/2021 vp

kummalliset. Toki ymmärrän, että päiväsaikaan lennetään enemmän, mutta siellä on esimerkiksi semmoisia lähtöaikoja, että olisikohan niissä vähän miettimisen aihetta, jos halutaan lisää maksavia asiakkaita.

Ja toinen asia, arvoisa puhemies, on sitten tämä maatalouden tilanne, josta äsken puheenvuorossani mainitsin. Se oli se, että suomalaista maataloutta on kehitetty enemmän kuin vuosisata, on rakennettu, on uudistettu, kehitetty ja on parannettu toimintoja, on tehty kotimaista elintarviketeollisuutta, mutta se vain tällä hetkellä sattuu olemaan näiden eurooppalaisten trendien takia ja erilaisten vientirajoitteiden takia vaikeuksissa. Mutta pitäähän meidän tässä maassa sen verran pitkälle katsoa, että saamme pidettyä tämän maan sellaisessa kunnossa, että pystymme kaikissa olosuhteissa kansakuntamme ruokkimaan hyvällä suomalaisella ruoalla. Se on aivan varmasti pitkässä juoksussa ainoa henkivakuutus, joka toimii. Näitä vakuutusyhtiöiden myöntämiä henkivakuutuksia en moiti, mutta jos nälkä iskee, niin se henkivakuutus astuu maksuun aika äkkiä, jos ei ole kotimaisia eväitä.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan.